

## **Kryteria oceniania w Zespole Placówek Specjalnych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim: Szkoła Podstawowa**

### **I. Obszary oceniania:**

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa, indywidualne zaangażowanie ucznia w proces nauczania
- praca na lekcji
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości

### **II. Formy pracy podlegające ocenie:**

- Prace pisemne: kartkówki, testy, sprawdziany, prace klasowe
- Wypowiedzi ( referaty)
- Odpowiedzi ustne
- Przygotowanie do lekcji
- Praca na lekcji ( wkład pracy ucznia)
- Inne osiągnięcie ( np. prace projektowe, niewerbalne wytwory pracy, udział w konkursach)

### **III. Indywidualizacja: szczegółowe informacje znajdują się w IPET ucznia:**

Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

### **IV. Zasady przeprowadzania prac klasowych i sprawdzianów oraz innych form oceniania wynikających ze specyfiki przedmiotu:**

- 1) Praca klasowa lub sprawdzian powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem.
- 2) Uczeń powinien być poinformowany o zakresie materiału objętego pracą klasową lub sprawdzianem.
- 3) W ciągu tygodnia mogą być przeprowadzone co najwyżej trzy pisemne sprawdziany i tylko jedna praca klasowa.
- 4) Nauczyciel oddaje pracę klasową lub sprawdzian uczniom w ciągu dwóch tygodni, informując ich o wynikach i kryteriach oceny danej pracy .
- 5) Poprawianie przez uczniów pracy klasowej, sprawdzianu pisemnego musi się odbyć w ciągu dwóch tygodni od daty oddania prac.
- 6) Uczeń może poprawić każdą ocenę. W przypadku dłuższej usprawiedliwionej nieobecności termin poprawy ustala nauczyciel indywidualnie z uczniem.
- 7) Każdy stopień uzyskany podczas poprawiania pracy klasowej wpisuje się do dziennika.
- 8) Jeżeli uczeń podczas poprawy pracy klasowej uzyskał stopień wyższy, poprzedni nie jest uwzględniany podczas ustalania oceny klasyfikacyjnej.
- 9) Uczniowi nieobecnemu na pracy klasowej lub teście sprawnościowym nauczyciel wyznacza termin jednego tygodnia na zaliczenie materiału. W przypadku dłuższej usprawiedliwionej nieobecności ucznia spowodowanej np. chorobą, nauczyciel na prośbę ucznia organizuje mu pomoc w wyrównaniu braków.
- 10) Za wykonanie dodatkowych prac nadobowiązkowych nauczyciel może ustalić uczniowi ocenę celującą. Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do ustalenia za nią uczniowi oceny niedostatecznej
- 11) Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, techniki, muzyki i plastyki należy w szczególności brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć, a w przypadku wychowania fizycznego także systematyczność udziału ucznia w zajęciach oraz aktywność ucznia w działaniach podejmowanych przez szkołę na rzecz kultury fizycznej.

### **V. W klasach IV- VIII Szkoły Podstawowej stosuje się sześciostopniową cyfrową skalę ocen:**

- 1) stopień celujący – 6 dla uczniów wykonujących dodatkowe zadania i polecenia obejmujące podstawę programową i tych, którzy opanowali wszystkie kryteria wymagane na ocenę bardzo dobrą;
- 2) stopień bardzo dobry – 5 otrzymuje uczeń, który uważnie słucha informacji, poleceń. Rozpoznając intencje mówiącego, skutecznie porozumiewa się w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych. Opanował wiadomości i umiejętności trudne, złożone, nietypowe. Potrafi samodzielnie wykonywać wszystkie powierzone mu zadania;

3) stopień dobry – 4 otrzymuje uczeń, który słucha uważnie informacji i poleceń, bierze aktywny udział w lekcji. Opanował wiadomości i umiejętności umiarkowanie przystępne, bardziej złożone i mniej typowe. Samodzielnie podejmuje się realizacji zadań zgodnie z osobistymi predyspozycjami;

4) stopień dostateczny – 3 otrzymuje uczeń, który słucha informacji i poleceń, sporadycznie zgłasza się na lekcji, jednak opanował wiadomości i umiejętności najprostsze i najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach szkolenia. Samodzielnie realizuje zadania bezpośrednio użyteczne życiowo;

5) stopień dopuszczający – 2 otrzymuje uczeń, który z reguły słucha informacji i poleceń. Opanował wiadomości i umiejętności najłatwiejsze, najczęściej stosowane, niezbędne do uczenia się podstawowych wiadomości i kształcenia podstawowych umiejętności. Przy pomocy nauczyciela rozwiązuje problemy praktyczne życiowo;

6) stopień niedostateczny – 1 otrzymuje uczeń, który nie słucha informacji i poleceń, nie bierze udziału w lekcji, nie opanował wiadomości i umiejętności, nie wykonuje najłatwiejszych zadań nawet przy pomocy nauczyciela. Nie wykazuje woli kształcenia swych umiejętności.

#### **VI. W przypadku prac pisemnych punktowanych stosuje się następującą skalę procentową:**

ocena: celujący: 99-100%

ocena: bardzo dobry: 91-98%

ocena: dobry: 71-90%

ocena: dostateczny: 50-70%

ocena: dopuszczający: 31-49%

ocena: niedostateczny: 0-30%

**VII.** Informacje o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych znajdują się w statucie szkoły.

**VIII.** Bieżące informacje o postępach i trudnościach ucznia w nauce nauczyciel może przekazać rodzicom telefonicznie lub pisemnie, w tym przez dziennik elektroniczny.

## **Klasa VIII**

### **Wymagania edukacyjne**

#### **Ogólne wymagania edukacyjne z religii**

##### **I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce z dnia 19 września 2018 roku**

##### **II. Wymagania edukacyjne:**

###### **Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
- często opuszcza lekcję,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary,
- nie pisze sprawdzianów, w zeszycie ma duże braki w tematach.

###### **Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:**

- zna imiona apostołów (m.in. Piotra i Pawła),
- wie, że świętość to cel życia chrześcijańskiego,
- zna podstawowe modlitwy,
- rozumie, czym jest bierzmowanie w podstawowym ujęciu,
- uczestniczy w lekcjach religii minimalnie,
- zna przynajmniej jedno imię świętego,
- rozumie, że trzeba kochać Boga i ludzi, z pomocą mówi przykazanie miłości,
- uczestniczy w modlitwach klasowych,

**Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- zna podstawowe fakty o apostołach i Biblii,
- wymienia dary Ducha Świętego,
- wyjaśnia, czym jest sakrament bierzmowania,
- zna przykazanie miłości,
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych,
- wymienia miejsca objawień Matki Bożej,
- zna pieśni religijne,
- rozumie, że świętość to codzienna wierność Bogu,
- wymienia przykłady polskich świętych (m.in. Jan Paweł II),
- nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem.

**Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- podaje przykłady wstawiennictwa świętych,
- uzasadnia potrzebę modlitwy do Ducha Świętego,
- omawia przykłady działalności misyjnej,
- uzasadnia, że Biblia jest księgą ponadczasową,
- omawia powołanie i nawrócenie Szawła,
- omawia „Modlitwę Pańską”, jako modlitwę siedmiu prośb,
- interpretuje teksty o Duchu Świętym,
- potrafi wyjaśnić pojęcie miłosierdzia Bożego powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie,
- zna symbol, dary i owoce Ducha Świętego.

**Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- wyjaśnia związki bierzmowania z życiem codziennym, aktywnie przygotowuje się do sakramentu bierzmowania,
- zna konsekwencje życia chrześcijańskiego,
- zna rolę Kościoła w historii Polski,
- wskazuje sposoby osiągnięcia świętości,
- wymienia poszczególne prawdy wiary zawarte w Credo,
- zna fakty z życia św. Stanisława Kostki,
- charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych postaci (św. ojciec Pio, bł. Carlo Acutis),
- zna symbole sakramentu bierzmowania.

**Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**

- zna wiedzę wykraczającą poza program nauczania,
- odnosi świadectwo świętych do współczesnych problemów,
- charakteryzuje najważniejsze obrazy biblijne Kościoła,
- podejmuje działania apostolskie,
- łączy życie religijne z odpowiedzialnością społeczną,
- wyróżnia się postawą wiary,
- potrafi wymienić imiona osób świętych,
- jest przykładem dla innych uczniów,
- zna historię sakramentu bierzmowania.

**Ogólne wymagania edukacyjne z języka polskiego****I. Podstawa programowa:**

Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.

**II. Wymagania edukacyjne:**

**Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą**

## **Ocena dopuszczająca**

### **Wiersz i proza**

- potrafi odróżnić tekst poetycki od prozatorskiego
- samodzielnie i poprawnie odczytuje na głos wiersz;
- umie wskazać wers lub fragment utworu odnoszący się do podanego zagadnienia
- potrafi w prosty sposób streścić treść przeczytanego utworu
- potrafi w skrócie przedstawić treść całego utworu lub jego fragmentu;
- wskazuje postacie występujące w tekście;
- formułuje spostrzeżenia na temat narratora;
- określa czas i miejsce akcji
- łączy tytuł utworu z nazwiskiem jego autora
- rozróżnia, wskazuje i nazywa następujące formy tekstu: wywiad, gatunki publicystyczne, recenzję, reportaż, komiks

### **Film, internet, telewizja, muzyka**

- rozróżnia pojęcia: film, internet, telewizja;
- wymienia programy telewizyjne i strony internetowe
- wymienić rodzaje muzyki

### **Dzieło sztuki (obraz, fotografia)**

- rozpoznaje i wymienia kolory użyte w dziele malarskim
- opisuje przedstawione na obrazie lub fotografii sceny, postacie lub przedmioty
- podaje różne rodzaje fotografii i ich charakterystyczne cechy

### **Twórca i jego czasy**

- wskazuje twórców literackich i przyporządkowuje ich do właściwej epoki literackiej

### **Retoryka, sztuka posługiwania się językiem**

- rozróżnia pojęcia: perswazja, opinia, poprawność językowa
- wymienia zasady, których należy przestrzegać przy wyrażaniu opinii
- poprawnie odczytuje podane wyrazy

### **Słownictwo, komunikacja językowa**

- wymienia zasady kulturalnej komunikacji
- podaje formy grzecznościowe
- wymawia i akcentuje podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową
- przedstawia podstawową zasadę dobrego stylu
- rozróżnia treść wyrazu od jego zakresu znaczeniowego
- wymienia rodzaje nazw miejscowości

### **Części mowy i części zdania; pisownia nie z różnymi częściami mowy i zdania**

- rozróżnia części mowy na odmienne i nieodmienne
- wyszukuje i wskazuje partykułę „nie” w tekście
- rozpoznaje podstawowe części zdania
- odnajduje i wskazuje zdania w tekście
- rozpoznaje równoważniki zdań w tekście
- wskazuje podmiot i orzeczenie w zdaniu

## **Fonetyka**

- rozróżnia pojęcia „głoska” i „litera” oraz je nazywa;
- przeliterowuje wyraz i dzieli słowo na głoski;
- określa liczbę głosek i liter w wyrazie

## **Słowotwórstwo**

- objaśnia pojęcia związane ze słowotwórstwem: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, złożenia, zrosty
- wymienia kategorie słowotwórcze

## **List motywacyjny, życiorys, CV, podanie**

- rozumie znaczenie pojęć: list motywacyjny, życiorys, CV, podanie
- wskazuje składniki i elementy, z których składa się list motywacyjny, życiorys, CV oraz podanie

## **Formy wypowiedzi w tym, sprawozdanie z filmu i spektaklu, recenzja, przemówienie**

- pisze na temat
- stara się o estetyczny zapis wypowiedzi
- redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, uwzględniając w nich najważniejsze elementy
- pisze schematyczne: opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny
- formułuje argumenty uzasadniające opinię
- streszcza, skraca tekst, poprawnie przytaczając większość zagadnień
- podejmuje próby napisania krótkiego opowiadania
- opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne
- formułuje treść sms-a, e-maila
- przygotowuje prosty wywiad, zachowując jego układ (pytania – odpowiedzi)
- opisuje niektóre elementy dzieła malarskiego, grafiki, plakatu, rzeźby, fotografii
- rozpoznaje i nazywa wskazane typy tekstów: sprawozdanie z filmu, recenzja, przemówienie
- odnajduje przykłady recenzji i przemówień

## **Ocena dostateczna**

Uczeń potrafi **to, co na ocenę dopuszczającą oraz:**

## **Wiersz i proza**

- potrafi wskazać i nazwać uczucia, jakie przeżywa podmiot liryczny
- opisuje emocje wyrażone w utworze
- wyjaśnia, w którym imieniu lub w imieniu jakiej grupy mówi podmiot liryczny
- charakteryzuje w skrócie postacie pojawiające się w utworze
- dostrzega i tłumaczy przesłanie lub prawdy życiowe ukryte w tekście
- określa rolę adresata w utworze
- wskazuje, gdzie znajduje się podmiot liryczny
- wykorzystuje najważniejsze konteksty potrzebne do omówienia utworu
- charakteryzuje bohaterów całego tekstu lub jego fragmentów
- opisuje relacje między bohaterami oraz określa ich stany emocjonalne
- wskazuje czas i miejsce akcji oraz krótko omawia świat przedstawiony
- wypowiada się na temat utworu i poruszonych w nim zagadnień
- dzieli wypowiedzi pisemne na odpowiednie kategorie
- układa i zapisuje kilka pytań do wywiadu

### **Film, internet, telewizja, muzyka**

- podaje przykłady filmów należących do różnych gatunków filmowych;
- wskazuje strony internetowe odpowiednie do zainteresowań użytkowników
- wymienić najważniejsze utwory literatury polskiej

### **Dzieło sztuki (obraz, fotografia)**

- wyjaśnia znaczenie proporcji zastosowanych przez malarza
- opisuje układ elementów w dziele i omawia jego kompozycję
- przedstawia krajobraz widoczny na obrazie i analizuje sposób jego przedstawienia
- podaje przykłady fotografii należących do różnych kategorii

### **Twórca i jego czasy**

- podaje przykłady najważniejszych utworów literatury polskiej

### **Retoryka, sztuka posługiwania się językiem**

- rozpoznaje i wymienia różne techniki manipulacji
- wskazuje reklamy zachęcające odbiorców do konkretnych działań
- identyfikuje w tekście przykłady użycia manipulacji
- odróżnia fakty od opinii
- dzieli podane słowa na sylaby

### **Słownictwo, komunikacja językowa**

- dobiera słowa i zwroty grzecznościowe odpowiednio do adresata
- rozróżnia wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka
- podaje przykłady sytuacji, w których stosuje się formę oficjalną i nieoficjalną
- wymienia zasady poprawnego stylu
- zastępuje podane wyrazy synonimami
- podaje antonimy do określonych wyrazów
- wyszukuje w tekście neologizmy
- poprawnie używa imion w wołaczach
- poprawnie odmienia nazwiska, nazwy miejscowości

### **Części mowy i części zdania; pisownia nie z różnymi częściami mowy i zdania**

- rozpoznaje i wskazuje spójniki w zdaniu
- dzieli wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań
- stosuje poznane zasady w praktyce
- wymienia części mowy, które pisze się łącznie z partykułą „nie”
- wskazuje części mowy, które pisze się rozdzielnie z partykułą „nie”

### **Fonetyka**

- wyjaśnia pojęcia „głoska” i „litera”;
- rozpoznaje rodzaje głosek na podanych przykładach
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby

### **Słowotwórstwo**

- objaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych
- tworzy przymiotniki od rzeczowników
- przyporządkowuje wyrazy pochodne do odpowiednich kategorii słowotwórczych
- wskazuje wyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów

### **List motywacyjny, życiorys, CV, podanie**

- gromadzi potrzebne informacje do przygotowania listu motywacyjnego, życiorysu, CV i podania

## **Formy wypowiedzi, w tym sprawozdanie z filmu i spektaklu, recenzja, przemówienie**

- stara się pisać poprawnie pod względem stylistycznym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- sporządza w różnych formach notatkę dotyczącą wysłuchanej wypowiedzi
- redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, uwzględniając w nich najważniejsze elementy oraz właściwy zapis graficzny
- dodaje komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej
- tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym
- pisze proste opowiadanie odtwórcze i twórcze
- podejmuje próby zredagowania rozprawki
- z pomocą nauczyciela formułuje tezę oraz argumenty, stara się stosować właściwe rozprawcze słownictwo
- opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne
- opisując elementy dzieła malarskiego, grafiki, plakatu, rzeźby, fotografii
- wskazuje elementy, które powinny znaleźć się we wstępie, rozwinięciu i zakończeniu sprawozdania
- wymienia składniki recenzji oraz przemówienia
- podejmuje próbę samodzielnego napisania wskazanej formy wypowiedzi

## **Ocena dobra**

Uczeń potrafi to, co **na ocenę dostateczną oraz:**

## **Wiersz i proza**

- potrafi rozpoznać zwrotki, wersy i rymy w utworze
- wskazuje środki stylistyczne i związki frazeologiczne obecne w tekście
- wymienia zastosowane w wierszu środki językowe i określa rolę słownictwa
- omawia znaczenie użycia regionalizmów w piosence
- interpretuje tytuł utworu
- określa, jakie są źródła emocji podmiotu lirycznego;
- wyjaśnia, w imieniu jakiej grupy lub zbiorowości przemawia podmiot liryczny
- analizuje znaczenie sentencji zawartych w tekście
- potrafi wskazać elementy budujące nastrój i tworzące atmosferę utworu
- omawia sposób przedstawienia wybranego elementu utworu i porównuje wybrane elementy świata przedstawionego
- wymienia i omawia problemy, z którymi zmagają się bohater
- wyjaśnia motywy postępowania bohatera, konsekwencje jego decyzji oraz wskazuje najważniejsze cechy postaci
- analizuje przyczyny reakcji bohatera w wybranych sytuacjach
- omawia stosunek bohatera do rzeczywistości
- krótko opowiada o zachowaniu bohatera i dokonuje jego oceny
- omawia stosunek autora tekstu do przedstawianego bohatera
- wskazuje narratora
- formułuje własne stanowisko wobec treści utworu
- podaje czas i miejsce akcji oraz omawia świat przedstawiony w utworze
- wyjaśnia specyfikę języka użytego w utworze
- określa temat przewodni utworu
- omawia język użyty w utworach
- wymienia cechy dobrego tekstu

## **Film, internet, telewizja, muzyka**

- wskazuje w wybranych filmach cechy pozwalające przypisać je do konkretnych gatunków
- omawia funkcję internetu
- wyjaśnia pojęcia związane z rzeczywistością internetu
- podaje przykłady gatunków telewizyjnych
- analizuje rolę muzyki w wybranym filmie

- ocenia utwór muzyczny według określonych kryteriów

### **Dzieło sztuki (obraz, fotografia)**

- interpretuje rolę i znaczenie barw w dziele
- analizuje sposób przedstawienia postaci
- wskazuje główne elementy wyróżnione na fotografii
- dokonuje oceny fotografii według określonych kryteriów
- opisuje znaczenie światła w fotografii i jego wpływ na odbiór obrazu

### **Twórca i jego czasy**

- rozpoznaje i wskazuje elementy autobiograficzne w utworach
- objaśnia pojęcia: renesans, humanizm, powieść historyczna, rusyfikacja, literatura podziemna, emigracja, epopeja

### **Retoryka, sztuka posługiwania się językiem**

- analizuje hasła reklamowe, uwzględniając ich adresatów
- bada wybrane reklamy pod kątem zastosowanych technik manipulacyjnych
- sporządza notatkę zawierającą wymagane informacje
- odnajduje błędnie użyte wyrazy w zdaniach
- wyjaśnia różnicę między opinią a informacją
- dzieli podane wyrazy na sylaby
- przedstawia klasyfikację błędów językowych

### **Słownictwo, komunikacja językowa**

- rozpoznaje wypowiedzi, w których naruszono zasady grzeczności językowej
- podaje przykłady języków środowiskowych i zawodowych
- wymienia cechy gwary uczniowskiej
- wskazuje różnice między gwarą a językiem ogólnonarodowym w podanych przykładach
- rozpoznaje styl danej wypowiedzi
- poprawia błędy stylistyczne w podanym tekście
- objaśnia znaczenie eufemizmów i neologizmów z pomocą słownika
- wyjaśnia pojęcia: dialekt, gwara, treść wyrazu, zakres wyrazu
- wymienia obrzędy nadawania imion
- odróżnia języki środowiskowe od języków zawodowych
- wskazuje kolokwializmy w podanym tekście
- rozróżnia gwarę od dialektu

### **Części mowy i części zdania; pisownia nie z różnymi częściami mowy i zdania**

- rozpoznaje w tekście części mowy odmienne i nieodmienne
- odnajduje nieosobowe formy czasownika w tekście
- poprawnie odmienia rzeczowniki
- właściwie odmienia i stopniuje przymiotniki
- wskazuje przysłówki podlegające stopniowaniu
- rozpoznaje drugorzędne części zdania w tekście
- przekształca zdania pojedyncze w zdania złożone

### **Fonetyka**

- objaśnia pojęcia „ubezdźwięcznienie” i „udźwięcznienie”
- przedstawia klasyfikację głosek
- poprawnie akcentuje wyrazy



## **Słownictwo**

- rozróżnia w podanych parach wyraz podstawowy i wyraz pochodny
- wskazuje formant w wyrazie pochodnym
- podkreśla rdzeń w rodzinie wyrazów i wskazuje oboczności
- rozpoznaje złożenia i zrosty w podanych przykładach

## **List motywacyjny, życiorys, CV, podanie**

- porządkuje informacje niezbędne do napisania listu motywacyjnego, życiorysu, CV i podania
- redaguje wskazaną formę wypowiedzi
- gromadzi argumenty przydatne do uzasadnienia prośby w podaniu

## **Formy wypowiedzi, w tym sprawozdanie z filmu i spektaklu, recenzja, przemówienie**

- pisze na temat, starając się zachować logiczną i spójną wypowiedź
- układa tekst o trójdzielnej kompozycji, stosuje akapity
- tworzy plan dłuższej wypowiedzi
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst
- pisze opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny, zgodnie z cechami gatunkowymi tekstów
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę oraz argumenty, dobiera przykłady do argumentów
- pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze
- porównuje najważniejsze cechy bohaterów literackich i rzeczywistych
- opisując elementy dzieła malarskiego, grafiki, plakatu, rzeźby, fotografii, wykorzystuje podane przez nauczyciela konteksty
- stosuje narrację pierwszo- i trzecioosobową
- pisze schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię
- opracowuje plan sprawozdania dotyczącego ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu
- wyjaśnia pojęcie „didaskalia”
- wskazuje elementy, które powinny tworzyć dobrze skonstruowane przemówienie lub recenzję

## **Ocena bardzo dobrą**

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:

## **Wiersz i proza**

- potrafi określić rodzaj literacki i rodzaj liryki utworu
- wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego, a także potrafi wymienić bohaterów wiersza
- interpretuje treść i przesłanie utworu literackiego
- wyraża własne spostrzeżenia i refleksje dotyczące wiersza
- analizuje ważne elementy kompozycyjne, np. puentę, zakończenie czy sposób ukazania przemijania
- odnosi wymowę utworu do doświadczeń życia codziennego
- rozpoznaje uniwersalne prawdy zawarte w tekście
- tłumaczy, na czym polegał tragizm pokolenia przedstawionego w utworze
- potrafi sformułować zbiór zasad, którymi powinien kierować się człowiek
- zna i objaśnia pojęcia literackie, m.in.: aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfraza, hymn, refren, anafora, ironia, apostrofa
- omawia przynależność gatunkową utworów literackich
- przedstawia punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat
- interpretuje puentę oraz poruszane w tekście problemy
- wyjaśnia symboliczne znaczenie elementów utworu
- omawia relacje między bohaterami
- wyciąga wnioski z przeczytanego tekstu

- wskazuje cechy gatunkowe utworu i wypowiada się na temat jego stylu
- wyjaśnia pojęcia związane z charakterem utworu
- wymienia bohaterów fikcyjnych i realnych
- omawia postacie z poznanych utworów literackich
- określa tytuł i wymowę utworu
- wskazuje charakterystyczne cechy języka utworu
- rozpoznaje stereotypy przedstawione w tekście
- prezentuje informacje pozyskane z różnych źródeł dotyczące tematów poruszanych w utworze
- podejmuje dyskusję na temat przeczytanego tekstu
- odnajduje elementy omawiane w wywiadzie w rzeczywistości codziennej
- analizuje tekst prasowy według podanych kryteriów
- porównuje wybrane komiksy

### **Film, internet, telewizja, muzyka**

- analizuje język filmu w wybranym dziele
- ocenia wybrane dzieło filmowe według podanych kryteriów
- przedstawia wybrany blog
- wskazuje korzyści i zagrożenia związane z korzystaniem z internetu
- wyjaśnia przyczyny popularności konkretnych serwisów internetowych
- charakteryzuje język wypowiedzi w internecie
- wykorzystuje elementy języka muzyki do analizy wybranego utworu

### **Dzieło sztuki (obraz, fotografia)**

- interpretuje sposób przedstawienia tematu na obrazie
- przedstawia własną opinię na temat obrazu
- wyjaśnia przesłanie i znaczenie dzieła
- formułuje i uzasadnia własną opinię na temat fotografii
- analizuje wybraną fotografię lub mural
- objaśnia pojęcia: mural, street art
- opisuje wybrany mural

### **Twórca i jego czasy**

- opisuje twórczość wybranych pisarzy charakterystycznych dla omawianych epok literackich
- przedstawia cechy i specyfikę utworów pisarzy danej epoki
- wskazuje charakterystyczne cechy epopei
- omawia znaczenie wybranych utworów dla współczesnych odbiorców
- analizuje kontekst społeczno-historyczny obecny w omawianych utworach
- formułuje własną opinię na temat twórczości poszczególnych artystów

### **Retoryka, sztuka posługiwania się językiem**

- tworzy hasła reklamowe zachęcające odbiorców do określonego działania
- formułuje opinie i uzasadnia je
- wskazuje cechy wypowiedzi perswazyjnej
- wymienia fazy negocjacji
- rozpoznaje sposoby nakłaniania stosowane w reklamie
- wymienia elementy etyki słowa
- wyjaśnia pojęcia: opinia, informacja
- poprawia błędy w podanych tekstach
- odnajduje w tekstach przykłady apelu, sugestii i uzasadnienia

### **Słownictwo, komunikacja językowa**

- formułuje wypowiedzi odpowiednie do adresata i zgodne z odmianą języka

- rozpoznaje różne rodzaje języków środowiskowych
- przekształca teksty zapisane gwarą na język ogólnopolski
- tworzy tekst w wybranym stylu
- zastępuje podane wyrazy słowami o bogatszym znaczeniu i szerszym zakresie
- podaje różne znaczenia wybranych słów
- wskazuje archaizmy w przysłowiaach i objaśnia ich znaczenie
- wypowiada się na temat popularności konkretnych imion
- tworzy nazwy mieszkańców wybranych miejscowości
- wymienia odmiany polszczyzny
- wskazuje różnice między odmianą oficjalną a nieoficjalną języka
- wymienia dialekty występujące w Polsce
- objaśnia znaczenie podanych imion słowiańskich
- wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową języka
- porównuje treść i zakres wyrazu w podanych przykładach

### **Części mowy i części zdania; pisownia nie z różnymi częściami mowy i zdania**

- rozpoznaje i klasyfikuje w tekście części mowy odmienne oraz nieodmienne
- odnajduje w tekście formy czasownika nieosobowe
- poprawnie odmienia rzeczowniki według zasad deklinacji
- prawidłowo odmienia i stopniuje przymiotniki
- wskazuje przysłówki, które mogą być stopniowane
- rozpoznaje drugorzędne części zdania w analizowanym tekście
- przekształca zdania pojedyncze w zdania złożone, zachowując poprawność gramatyczną

### **Fonetyka**

- wymienia zasady poprawnego akcentowania w języku polskim
- określa kierunki upodobnień głoskowych

### **Słowotwórstwo**

- przeprowadza analizę słowotwórczą podanych wyrazów
- tworzy wyrazy należące do określonych kategorii słowotwórczych
- sporządza wykresy przedstawiające rodziny wyrazów
- omawia rolę łącznika w przymiotnikach złożonych

### **List motywacyjny, życiorys, CV, podanie**

- ocenia rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych, życiorysów, CV oraz podań
- poprawia błędy w podanych życiorysach i CV
- koryguje błędnie napisane podania
- na podstawie życiorysu opracowuje oficjalne CV
- redaguje oficjalne podanie przy użyciu komputera, np. z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej

### **Formy wypowiedzi, w tym sprawozdanie z filmu i spektaklu, recenzja, przemówienie**

- pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję logicznej i spójnej wypowiedzi, pisze teksty zrozumiałe i klarowne, wyraża opinię i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska
- wykazuje dbałość o poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, zna najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego
- układa tekst o trójdzielnej kompozycji, stosuje akapity
- tworzy plan ramowy i szczegółowy dłuższej wypowiedzi
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst (w tym tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając większość zagadnień
- w rozprawce podejmuje próbę wnioskowania, rozróżnia rozprawkę z tezą od rozprawki z hipotezą

- w opowiadaniu odtwórczym i twórczym umieszcza dialog
- stosuje, w zależności od potrzeb tworzonego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową
- w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć, charakterystykę
- stosuje zasady poprawnego sporządzania sprawozdania
- wyszukuje potrzebne informacje do napisania recenzji
- ocenia poszczególne elementy dzieła
- proponuje sposoby prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia

## **Ocena celująca**

Uczeń potrafi **to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:**

### **Wiersz i proza**

- potrafi podjąć dyskusję na określony temat
- wskazuje konteksty omawianych zagadnień w różnych tekstach kultury
- przedstawia tło historyczne wybranego utworu
- przygotowuje i prezentuje opracowanie tematyczne
- wybiera tekst kultury dotyczący motywu małej ojczyzny, przytacza go i omawia
- analizuje różne ujęcia motywu przemijania w literaturze i innych tekstach kultury
- określa temat przewodni utworu
- kątem sposobu zadawania pytań
- omawia język użyty w utworach
- wymienia cechy dobrego tekstu
- tworzy prezentację nawiązującą do poruszanych zagadnień
- podejmuje dyskusję na temat rzetelnych informacji lub problemów poruszanych w tekście
- przedstawia inny tekst kultury podejmujący ten sam temat
- opracowuje kontekst historyczny utworu, korzystając z dowolnych źródeł
- odnajduje konteksty i nawiązania obecne w utworze
- przedstawia punkt widzenia narratora na omawiany temat
- interpretuje puentę, tytuł i wymowę utworu
- wskazuje charakterystyczne cechy języka utworu, wyjaśnia ich znaczenie i funkcję w tekście
- rozpoznaje stereotypy przedstawione w utworze
- przedstawia informacje pozyskane z różnych źródeł dotyczące tematów poruszanych w tekście
- analizuje symboliczne znaczenie elementów utworu, omawia przenośnie i uniwersalną wymowę utworu
- umieszcza utwór w odpowiednim kontekście, np. historycznym lub biograficznym
- podejmuje dyskusję na temat zalet i wad publikacji drukowanych oraz elektronicznych
- przeprowadza i zapisuje wywiad na wybrany temat
- tworzy projekt komiksu
- przedstawia historię komiksu
- prezentuje film inspirowany komiksem

### **Film, internet, telewizja, muzyka**

- przygotowuje prezentację na temat wybranej postaci związanej z filmem
- omawia kompozycję kadru w filmie
- relacjonuje etapy rozwoju telewizji
- wskazuje momenty przełomowe w rozwoju filmu, kina, telewizji i internetu
- podejmuje dyskusję na temat sposobów ochrony prywatności w internecie
- przedstawia własne wyobrażenia na temat przyszłości internetu
- wypowiada się na temat roli telewizji w życiu swoich rówieśników
- podejmuje dyskusję na temat jakości i funkcji reklam telewizyjnych

- przygotowuje prezentację na temat swojego ulubionego serialu lub filmu
- przygotowuje prezentację na temat ulubionego muzyka lub wybranego gatunku muzyki
- tworzy prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla swojego regionu
- relacjonuje rozwój muzyki na kolejnych etapach historii kultury

### **Dzieło sztuki (obraz, fotografia)**

- porównuje obraz z innymi tekstami kultury, które podejmują podobny temat
- omawia wybrany obraz, zwracając uwagę na jego cechy i przesłanie
- przygotowuje prezentację na temat twórczości wybranego artysty
- analizuje wybraną fotografię artystyczną
- omawia wybrany przykład street artu
- przedstawia najważniejsze wydarzenia w historii fotografii
- wypowiada się na temat charakterystycznych cech sztuki współczesnej
- wyjaśnia pojęcia: wzorzec, kompozycja fotografii, sztuka współczesna

### **Twórca i jego czasy**

- formułuje opinie na temat wydarzeń historycznych współczesnych autorowi
- wypowiada się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce
- analizuje kontekst społeczno-historyczny obecny w omawianych utworach
- przedstawia własne refleksje na temat twórczości artystów

### **Retoryka, sztuka posługiwania się językiem**

- rozpoznaje i analizuje elementy manipulacji w reklamach oraz wypowiedziach polityków
- przeprowadza negocjacje według podanego schematu
- tworzy wypowiedź perswazyjną na określony temat
- identyfikuje błędy stylistyczne w tekście i poprawia je
- prawidłowo stosuje związki frazeologiczne w wypowiedziach

### **Słownictwo, komunikacja językowa**

- wyjaśnia pochodzenie podanych nazw miejscowości
- analizuje różne nazwiska pod kątem ich pochodzenia
- relacjonuje historię nadawania nazwisk oraz omawia zasady odmiany nazwisk i zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych
- analizuje swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów
- wyjaśnia znaczenie imion biblijnych oraz określa języki, z których wywodzą się imiona
- wyjaśnia pojęcia: języki środowiskowe, języki zawodowe, kolokwializmy, profesjonalizmy
- tworzy „mini-słownik” wybranej gwary;
- tworzy dłuższą wypowiedź ustną, wykorzystując elementy wybranego języka środowiskowego
- analizuje wybrane wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi
- formułuje oficjalną mowę na zadany temat, stosując wszystkie zasady grzeczności
- wyjaśnia pojęcia: synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm
- wymienia rodzaje neologizmów i zapożyczeń

### **Części mowy i części zdania; pisownia nie z różnymi częściami mowy i zdania**

- wykorzystuje wiedzę o częściach mowy odmiennej i nieodmiennej w praktycznych zadaniach
- stosuje zasady ortograficzne w praktyce
- wykorzystuje znajomość zasad składni w praktyce
- przereklamuje tekst zawierający zbyt rozbudowane zdania złożone
- sporządza wykres zdania złożonego

## **Fonetyka**

- wykorzystuje wiedzę z zakresu fonetyki w sposób płynny i poprawny

## **Słotwórstwo**

- stosuje wiedzę ze słotwórstwa w praktyce w sposób płynny i bezbłędny

## **List motywacyjny, życiorys, CV, podanie**

- redaguje tekst wskazanej formy wypowiedzi w sposób poprawny pod względem językowym i merytorycznym

## **Formy wypowiedzi, w tym sprawozdanie z filmu i spektaklu, recenzja, przemówienie**

- zachowuje przemyślaną, trójdzielną kompozycję dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu; konsekwentnie i logicznie stosuje akapity, dba o spójne, ciekawe nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi
- posługując się bogatym słownictwem, poprawnie redaguje różne formy wypowiedzi, m.in. opowiadanie z elementami dialogu i monologu, opisu, charakterystyki, zróżnicowane stylistycznie i funkcjonalnie opisy, recenzję i notatkę (różnorodne postaci)
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, odwołując się do kontekstów, np. historycznego, biograficznego, kulturowego; w rozprawce swobodnie formułuje tezę, hipotezę oraz wnikliwe argumenty; samodzielnie podaje przykłady do argumentów; wnioskuje, dobierając słownictwo właściwe rozprawce
- w opowiadaniu odtwórczym i twórczym wprowadza ciekawe rozwiązania kompozycyjne
- tworzy pisemne sprawozdanie z wybranego filmu lub spektaklu
- sporządza obszerną i szczegółową recenzję wybranego filmu
- wygłasza przygotowane przemówienie

## **Ogólne wymagania edukacyjne z języka niemieckiego**

### **I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

### **II. Wymagania edukacyjne:**

**Ocena celująca:** Uczeń: operuje wiedzą obejmującą cały program nauczania w danej klasie, wykracza wiadomościami poza program, rozwija samodzielnie swoje umiejętności językowe, rozumie tekst szczegółowo, bezbłędnie wyszukuje określone informacje w tekście słuchanym, określa jego główną myśl, określa intencje nadawcy tekstu, rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu, formułuje bezbłędnie dłuższą wypowiedź, logicznie buduje odpowiedzi na zadane pytania, czyta płynnie tekst z podręcznika, nie korzysta z pomocy nauczyciela, aktywnie korzysta ze źródeł informacji w języku niemieckim, formułuje prawie bezbłędnie dłuższą wypowiedź pisemną, jest samodzielny w swoich wypowiedziach.

**Ocena bardzo dobra:** Uczeń: bardzo dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów, bardzo dobrze rozumie treść tekstu słuchanego w wypowiedzi ustnej prezentuje bardzo dobre opanowanie struktur leksykalno- gramatycznych, czyta w szybkim tempie, popełniając błędy, rozumie treść czytanego tekstu, zwraca uwagę na akcent zdaniowy i wyrazowy, potrafi samodzielnie napisać krótki tekst użytkowy, popełniając nieliczne błędy ortograficzne, rozumie tekst globalnie, prawidłowo wyszukuje określone informacje, określa jego główną myśl, określa intencje nadawcy tekstu, rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu, formułuje dłuższą wypowiedź, logicznie buduje odpowiedzi na zadane pytania, nie korzysta z gotowych schematów, sam konstruuje wypowiedzi, czyta tekst z podręcznika bez pomocy nauczyciela. W wypowiedziach pisemnych poprawnie stosuje poznane słownictwo oraz zagadnienia gramatyczne.

**Ocena dobra:** Uczeń: dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów, dobrze rozumie treść tekstu słuchanego, w wypowiedzi ustnej popełnia nieliczne błędy, dobrze rozumie treść czytanego tekstu, samodzielnie konstruuje krótką wypowiedź pisemną, popełniając błędy ortograficzne, rozumie tekst globalnie, w wypowiedziach ustnych poprawnie stosuje poznane zagadnienia gramatyczne i słownictwo, poprawnie wymawia poznane słownictwo, wyszukuje określone informacje w tekście czytanim, określa główną myśl tekstu, intencje autora oraz kontekst, rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi, czasami z pomocą nauczyciela, bez pomocy nauczyciela zapisuje poprawnie poznane wyrazy i wyrażenia.

**Ocena dostateczna:** Uczeń: rozumie proste polecenia nauczyciela, rozumie wybiórczo treść tekstu słuchanego (po kilkukrotnym wysłuchaniu), w wypowiedzi ustnej stosuje proste zdania, często z pomocą nauczyciela, czyta wolno, popełnia liczne błędy, często nie rozumie treści tekstu, w wypowiedzi pisemnej popełnia błędy gramatyczne i ortograficzne, najczęściej posługuje się prostymi strukturami gramatycznymi, częściowo rozwiązuje zadanie zgodnie ze słuchanym tekstem, zna więcej wyrazów z danego bloku tematycznego, z pomocą nauczyciela wyszukuje określone informacje w tekście czytanim i określa jego główny temat.

**Ocena dopuszczająca:** Uczeń: układa zdania z rozrzuconych elementów i zapisuje je poprawnie z pomocą nauczyciela, odbiera tylko wcześniej poznane komunikaty, w tekście słuchanym rozumie tylko pojedyncze słowa, w wypowiedzi ustnej popełnia liczne błędy, które znacznie zakłócają komunikację, jego wypowiedź jest tylko częściowo zrozumiała, czyta bardzo wolno, artykułuje i akcentuje podobnie do języka polskiego, odwzorowuje napisany tekst, w większości używa nieprawidłowej pisowni i interpunkcji, wymaga stałej stymulacji i instruowania przez nauczyciela przy pracy z tekstem pisanym i czytanim, właściwie reaguje na podstawowe, często powtarzane polecenia nauczyciela w języku niemieckim, czyta bardzo krótki tekst z podręcznika, korzystając z pomocy nauczyciela, zapisuje poprawnie poznane struktury, czasami z pomocą nauczyciela.

**Ocena niedostateczna:** Uczeń: nie potrafi przekazywać informacji, nie rozumie poleceń i pytań nauczyciela, nie opanował podstawowych struktur gramatycznych i podstawowego słownictwa, nie potrafi skonstruować wypowiedzi pisemnej, nie umie poprawnie budować prostych zdań, operuje bardzo ubogim słownictwem, pisząc, popełnia liczne błędy ortograficzne, które całkowicie uniemożliwiają komunikację.

## **Ogólne wymagania edukacyjne z historii**

### **I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

### **II. Wymagania edukacyjne:**

**Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą**

#### **Ocena dopuszczająca:**

- uczeń z pomocą nauczyciela porządkuje w układzie chronologicznym najważniejsze fakty w historii Polski,
- zna datę 1 września 1939 roku,
- zna cele polityki Niemiec wobec Polski,
- podaje przykłady bohaterskiej obrony żołnierzy polskich przed agresją Niemiec,
- zna datę i skutki zakończenia II wojny światowej dla Polski,
- wie, że Europa została podzielona na dwa bloki polityczne,
- wie, kiedy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej,
- potrafi wskazać Polskę na współczesnej mapie Europy,
- odróżnia fakty z dziejów Polski,

- rozumie polecenia nauczyciela,
- jest w stanie, z pomocą nauczyciela, zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie.

**Ocena dostateczna. Uczeń opanował treści na ocenę dopuszczającą oraz:**

- zna zasady ustalania wieku dla danego wydarzenia historycznego,
- potrafi podać okoliczności wybuchu II wojny światowej,
- zna bilans II wojny światowej,
- zna miejsca, w których powstały największe obozy zagłady na ziemiach polskich,
- podaje najważniejsze cele polityki wielkich mocarstw uczestniczących w II wojnie światowej,
- potrafi wskazać najważniejsze różnice między NRD i RFN,
- zna postacie Wojciecha Jaruzelskiego, Michaiła Gorbaczowa,
- zna postać Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne w Polsce,
- wymienia głównych uczestników obrad „okrągłego stołu”,
- wie, kiedy Polska przystąpiła do NATO i Unii Europejskiej,
- zna różne źródła historyczne,
- jest aktywny na lekcji,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny.

**Ocena dobra. Uczeń opanował treści na ocenę dostateczną oraz:**

- posługuje się określeniami: rok, wiek, tysiąclecie,
- potrafi określić wiek dla danego wydarzenia historycznego,
- ustala związki przyczynowo- skutkowe faktów,
- zna postacie: Władysław Gomułka, Edward Gierek, Lech Wałęsa, Jan Paweł II,
- wymienia bitwy wojny obronnej Polski,
- potrafi wymienić i umiejscowić w czasie najważniejsze walki w czasie II wojny światowej z udziałem żołnierzy polskich,
- zna skutki II wojny światowej, zmiany granic i przesiedleń ludności,
- potrafi wskazać podział Europy na strefy wpływów,
- podaje cele powołania Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- rozumie przyczyny utworzenia NATO,
- rozumie pojęcia: Mała konstytucja, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Polska Rzeczpospolita Ludowa,
- potrafi omówić powstanie i działalność Solidarności,
- rozumie okoliczności wprowadzenia stanu wojennego,
- wymienia ograniczenia nałożone na obywateli podczas stanu wojennego,
- zna cele reform podjętych przez Michaiła Gorbaczowa, rozpad ZSRR i Układu Warszawskiego,
- wyjaśnia przyczyny zawarcia i postanowienia porozumienia „okrągłego stołu”
- wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej,
- potrafi wskazać na mapie państwa należące do Unii Europejskiej,
- interesuje się historią Polski,
- jest aktywny na lekcji,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny.

**Ocena bardzo dobra. Uczeń opanował treści na ocenę dobrą oraz:**

- porządkuje chronologicznie procesy, zjawiska, wydarzenia historyczne,
- wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii: ( rok, wiek, tysiąclecie, epoka),
- rozumie zasady ustalania wieku i połowy wieku dla danego wydarzenia historycznego,
- potrafi określić wiek dla danego wydarzenia historycznego,



- posługuje się pojęciami historycznymi: pakt Ribbentrop-Mołotow, holocaust, obozy koncentracyjne, Zbrodnia Katyńska, Armia Krajowa, Powstanie Warszawskie, zimna wojna, żelazna kurtyna, NATO, Układ Warszawski, ONZ, PRL, komunizm, stalinizm, cenzura, Solidarność, stan wojenny, opozycja, Unia Europejska, demokracja, integracja, globalizacja,
- omawia położenie międzynarodowe Polski przed wybuchem II wojny światowej,
- podaje etapy wojny obronnej Polski,
- przedstawia przełomowe wydarzenia II wojny światowej,
- zna politykę Niemiec wobec Żydów, Romów i innych narodów,
- przedstawia założenia polityki niemieckiej i sowieckiej w okupowanej Polsce,
- wymienia główne decyzje konferencji wielkiej trójki (Teheran, Jałta, Poczdam),
- wyjaśnia przyczyny wybuchu powstania warszawskiego jako symbol heroizmu i walki o wolność,
- przedstawia podział świata na dwa bloki polityczne,
- rozumie na czym polegało wprowadzenie systemu komunistycznego,
- omawia powstanie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL),
- zna wydarzenia Czerwca 1956, Października 1956, Grudnia 1970, Sierpnia 1980, wprowadzenie stanu wojennego,
- przedstawia rozpad ZSRR, zjednoczenie Niemiec, powstanie i rozszerzenie Unii Europejskiej,
- podejmuje próby analizy informacji zawartych w źródłach historycznych,
- wykazuje się aktywnością na forum klasy,
- wykorzystuje zdobyte informacje do spontanicznych wypowiedzi na temat najważniejszych wydarzeń historycznych.

**Ocena celująca. Uczeń opanował treści na ocenę bardzo dobrą oraz (wybrane):**

- ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- w pełnym zakresie posługuje się określeniami czasu historycznego,
- analizuje związki przyczynowo- skutkowe,
- krytycznie analizuje informacje zawarte w źródłach historycznych,
- w pełnym zakresie posługuje się pojęciami historycznymi, przedstawiając własną opinię na temat omawianych wydarzeń,
- bierze udział w konkursach przedmiotowych,
- samodzielnie przygotowuje i przedstawia prezentacje.

**Ogólne wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie**

**I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

**II. Wymagania edukacyjne:**

**Ocena celująca Uczeń:**

- ma pełną wiedzę i umiejętności z podstawy programowej,
- wykazuje się pełną znajomością faktografii i terminologii przedmiotu,
- umie prezentować i uzasadnić własne stanowisko,
- wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,

- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu danej klasy i proponuje rozwiązania nietypowe,
- posiada erudycyjną wiedzę z zakresu dyscyplin WOS, w pracach pisemnych ujmuje wiele sfer składających się na wiedzę o społeczeństwie, tj. socjologia, politologia, prawo, stosunki międzynarodowe, stosuje hierarchizację materiału w dłuższych i krótszych okresach, posiada zdolność do szczegółowej analizy poszczególnych faktów i zjawisk.

#### **Ocena bardzo dobra Uczeń:**

- ma wiedzę i umiejętności z WOS-u określone w podstawie programowej, potrafi się nimi posłużyć w różnych sytuacjach problemowych,
- wykazuje się umiejętnością analizowania i interpretacji wydarzeń, dokonywaniem ich twórczego oceniania oraz wnioskowania,
- wykazuje zainteresowanie problematyką przedmiotu, samodzielnie poszerza wiedzę, bezbłędnie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań,
- samodzielnie szuka informacji, potrafi je hierarchizować, selekcjonować oraz analizować,
- ocenia rozmaite zjawiska oraz uzasadnia własne zdanie,
- skutecznie wykorzystuje poznaną wiedzę oraz opanowane umiejętności w życiu publicznym,
- wykazuje się aktywnością na forum klasy,
- posiada ogólne wiadomości i umiejętności z zakresu nauk społecznych, podstawy teoretyczne i praktyczne, żywo zainteresowany aktualną problematyką społeczno-polityczną i gospodarczą.

#### **Ocena dobra Uczeń:**

- ma wiedzę i umiejętności z WOS-u określone w podstawie programowej, potrafi się nimi posłużyć w typowych sytuacjach,
- poprawnie i zrozumiale prezentuje zagadnienia omawiane na lekcji,
- formułuje wnioski,
- jest aktywny na lekcji,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny.

#### **Ocena dostateczna Uczeń:**

- ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej, wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości z WOS-u i ograniczoną umiejętnością ich analizy,
- rozumie polecenia,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- odnajduje podstawowe informacje w podręczniku, – umie hierarchizować i selekcjonować poznane fakty i zjawiska,
- bierze udział w pracach zespołowych i jest aktywny we współpracy.

#### **Ocena dopuszczająca Uczeń:**

- ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej, ale opanował elementarne umiejętności konieczne dla dalszego etapu kształcenia,
- rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu,
- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie w stopniu ograniczonym,
- potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wykonać proste zadania,
- jest w stanie, z pomocą nauczyciela, zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie.

#### **Ocena niedostateczna: Uczeń:**

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z przedmiotu,
- popełnia poważne błędy faktograficzne,

- nie zna podstawowej terminologii przedmiotu, błędnie i niedojrzale formułuje oceny i wnioski.

## **Ogólne wymagania edukacyjne z geografii**

### **I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

### **II. Wymagania edukacyjne:**

#### **Ocena dopuszczająca uczeń:**

- rozpoznaje na mapie kontynenty,
- rozpoznaje typowe krajobrazy ( pustynia, las równikowy),
- podaje przykłady państw
- wymienia charakterystyczne zwierzęta dla danego kontynentu

#### **Ocena dostateczna uczeń:**

- opisuje w prosty sposób klimat monsunu
- zna podstawowe rośliny żywieniowe
- wskazuje najdłuższe rzeki z danego kontynentu
- porównuje warunki przyrodnicze na różnych kontynentach

#### **Ocena dobra uczeń:**

- potrafi korzystać z map tematycznych ( z niewielką pomocą)
- wyjaśnia jak klimat wpływa na życie ludzi
- zna pojęcia: slumsy, megalopolis

#### **Ocena bardzo dobra uczeń:**

- opisuje gospodarkę wybranych krajów
- korzysta samodzielnie z map i atlasów
- opisuje życie ludzi w różnych środowiskach

#### **Ocena celująca uczeń:**

- wykazuje szczególne zainteresowanie geografią
- odczytuje dane zawarte w tabelach klimatogramach
- podaje podstawowe zasady postępowania podczas trzęsienia Ziemi
- zna podstawowe problemy Afryki
- opisuje warunki życia na stacji polarnej

## Ogólne wymagania edukacyjne z biologii

### I. Podstawa programowa:

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

### II. Wymagania edukacyjne:

**Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą**

#### **Ocena dopuszczająca:**

Uczeń określa zakres badań genetyki, wyjaśnia, że podobieństwo dziecka do rodziców jest wynikiem dziedziczenia cech, wskazuje miejsca występowania DNA, wymienia elementy budujące DNA, wymienia nazwy podziałów komórkowych, definiuje pojęcia fenotyp i genotyp, wyjaśnia symbole używane przy zapisywaniu krzyżówek genetycznych, wskazuje u ludzi przykładowe cechy dominującą i recesywną, podaje liczbę chromosomów występujących w komórce diploidalnej człowieka, wymienia cztery główne grupy krwi występujące u człowieka, przedstawia przykłady cech zależnych od wielu genów oraz od środowiska, definiuje pojęcie mutacja, wymienia czynniki mutagenne, podaje przykłady chorób uwarunkowanych mutacjami genowymi i chromosomowymi.

Definiuje pojęcie ewolucja, wymienia dowody ewolucji, wskazuje przykłady narządów szczątkowych w organizmie człowieka, podaje przykłady doboru sztucznego, wymienia przykłady organizmów należących do nadrodziny człokształtnych, omawia cechy człowieka rozumnego.

Wyjaśnia, czym zajmuje się ekologia, wymienia czynniki ograniczające występowanie gatunków w różnych środowiskach, definiuje pojęcia populacja i gatunek, określa wady i zalety życia organizmów w grupie, nazywa zależności międzygatunkowe, wymienia zasoby, o które konkurują organizmy, wymienia przykłady roślinożerców, wskazuje przykłady drapieżników i ich ofiar, omawia przystosowania organizmów do drapieżnictwa, podaje przykłady roślin drapieżnych, wymienia przykłady pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych, wymienia nieantagonistyczne zależności międzygatunkowe, podaje przykłady organizmów, które łączy zależność nieantagonistyczna.

Wymienia przykładowe ekosystemy, wymienia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego, przyporządkowuje znane organizmy poszczególnym ogniom łańcucha pokarmowego, omawia na podstawie ilustracji piramidę ekologiczną, przedstawia poziomy różnorodności biologicznej, wymienia czynniki wpływające na stan ekosystemów, wymienia przykłady działalności człowieka przyczyniającej się do spadku różnorodności biologicznej, wymienia przykłady zasobów przyrody, wyjaśnia znaczenie recyklingu dla racjonalnego gospodarowania zasobami, określa cele ochrony przyrody, wymienia sposoby ochrony gatunkowej.

#### **Ocena dostateczna. Uczeń opanował treści na ocenę dopuszczającą oraz:**

rozdziela cechy dziedziczne i niedziedziczne, definiuje pojęcia: genetyka i zmienność organizmów, przedstawia budowę nukleotydu, wymienia nazwy zasad azotowych, omawia budowę chromosomu, przedstawia rolę DNA jako nośnika informacji genetycznej, wskazuje miejsca zachodzenia mitozy i mejozy w organizmie człowieka, podaje liczbę chromosomów w komórkach somatycznych i płciowych człowieka, omawia badania Gregora Mendla, zapisuje genotypy homozygoty dominującej i homozygoty recesywnej oraz heterozygoty, wymienia cechy dominujące i recesywne u człowieka, z pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne. Rozpoznaje kariotyp człowieka, wymienia przykłady chorób dziedzicznych sprzężonych z płcią, omawia sposób dziedziczenia grup krwi, omawia przyczyny wybranych chorób genetycznych.

Omawia dowody ewolucji, wymienia przykłady różnych rodzajów skamieniałości, wymienia przykłady reliktyw, wyjaśnia, na czym polega dobór naturalny i dobór sztuczny, omawia ideę walki o byt, wskazuje na mapie miejsce, gdzie rozpoczęła się ewolucja człowieka, wymienia czynniki, które miały wpływ na ewolucję człowieka. Identyfikuje siedlisko wybranego gatunku, omawia, czym jest nisza ekologiczna organizmu, wymienia przykłady zwierząt żyjących w stadzie, określa przyczyny migracji, wymienia typy rozmieszczenia osobników w populacji, wylicza cechy populacji, wyjaśnia, na czym polega konkurencja, wskazuje rodzaje konkurencji, określa znaczenie roślinożerców w przyrodzie, omawia adaptacje roślinożerców do zjadania pokarmu roślinnego, wyjaśnia na wybranych przykładach, na czym polega drapieżnictwo, wymienia charakterystyczne cechy drapieżników i ich ofiar, określa warunki współpracy między gatunkami. Wskazuje elementy biotopu i biocenozy wybranego ekosystemu, przedstawia składniki biotopu i biocenozy, wskazuje różnice między producentami a konsumentami, rysuje schemat prostej sieci pokarmowej, rysuje schematy prostych łańcuchów pokarmowych w wybranych ekosystemach. Wykazuje, że materia krąży w ekosystemie, wyjaśnia, na czym polega różnorodność biologiczna, wyszukuje w różnych źródłach informacji na temat skutków spadku różnorodności, wskazuje działalność człowieka jako przyczynę spadku różnorodności biologicznej, podaje przykłady obcych gatunków, wymienia przykłady odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody, ilustruje przykładami, jak należy dbać o ochronę zasobów, wymienia formy ochrony przyrody, omawia formy ochrony indywidualnej.

**Ocena dobra. Uczeń opanował treści na ocenę dostateczną oraz:**

wskazuje cechy indywidualne i gatunkowe podanych organizmów, omawia zastosowanie genetyki w różnych dziedzinach: medycynie, kryminalistyce, rolnictwie i archeologii, wyjaśnia, z czego wynika komplementarność zasad azotowych, przedstawia graficznie regułę komplementarności, omawia znaczenie mitozy i mejozy, definiuje pojęcia: chromosomy homologiczne, komórki haploidalne i komórki diploidalne. Wykonuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie jednego genu, z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne, omawia zasadę dziedziczenia płci, określa cechy chromosomów X i Y. Rozpoznaje grupy krwi na podstawie zapisu genotypów, znaczenie poradnictwa genetycznego, charakteryzuje wybrane choroby i zaburzenia genetyczne. Rozpoznaje żywe skamieniałości, definiuje pojęcie żywa skamieniałość, wyjaśnia główne założenia teorii ewolucji Karola Darwina, wskazuje różnicę pomiędzy doborem naturalnym a doborem sztucznym. Wskazuje na przykładzie szympansa różnice pomiędzy człowiekiem a innymi człekokształtnymi, rozróżnia siedlisko i niszę ekologiczną, wskazuje populacje różnych gatunków, określa wpływ migracji na liczebność populacji, odczytuje dane z piramidy wiekowej. Wyjaśnia, w jaki sposób rośliny i roślinożercy wzajemnie regulują swoją liczebność, omawia różne strategie polowań stosowanych przez drapieżniki, opisuje sposoby obrony organizmów przed drapieżnikami, wykazuje przystosowania rośliny drapieżnej do zdobywania pokarmu, charakteryzuje rolę grzyba i glonu w plesze porostu, rozróżnia pojęcia komensalizm i mutualizm. Wymienia przemiany w ekosystemach, charakteryzuje rolę poszczególnych ogniw łańcucha pokarmowego, wyjaśnia przyczyny istnienia łańcuchów pokarmowych, wykazuje rolę producentów, konsumentów i destruentów w krążeniu materii. Omawia wpływ klimatu na kształtowanie się różnorodności biologicznej, wskazuje, w jaki sposób niszczenie siedlisk wpływa na stan gatunkowy ekosystemów, wskazuje gatunki wymarłe jako przykład działalności człowieka, klasyfikuje zasoby przyrody na niewyczerpywalne i wyczerpywalne, podaje ich przykłady, omawia racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody, wyjaśnia, na czym polega ochrona obszarowa.

**Ocena bardzo dobra. Uczeń opanował treści na ocenę dobrą oraz:**

uzasadnia występowanie zmienności genetycznej wśród ludzi, wskazuje różnice między cechami gatunkowymi a indywidualnymi, wyjaśnia proces replikacji, definiuje pojęcia: kariotyp, helisa, gen i nukleotyd. Wykazuje różnice między mitozą a mejozą, oblicza liczbę chromosomów w komórce haploidalnej, znając liczbę chromosomów w komórce diploidalnej danego organizmu. Wskazuje cechy człowieka, które są zarówno wynikiem działania genów, jak i czynników środowiska. Przewiduje na podstawie krzyżówki genetycznej wystąpienie cechy potomstwa, wyjaśnia rolę chromosomów płci, ustala grupy krwi dzieci na podstawie znajomości grup krwi ich rodziców, wykonuje krzyżówkę genetyczną przedstawiającą dziedziczenie grup krwi. Określa warunki powstawania skamieniałości, analizuje formy pośrednie, wymienia przykłady struktur homologicznych i analogicznych, wyjaśnia istotę procesu ewolucji. Wykazuje izolację geograficzną jako drogę do powstawania nowych gatunków, uzasadnia, że walka o byt jest formą doboru naturalnego. Wykazuje cechy wspólne człowieka z innymi człekokształtnymi, wymienia cechy człowieka pozwalające zaklasyfikować go do poszczególnych

jednostek systematycznych. Określa wpływ wybranych czynników środowiska na funkcjonowanie organizmów, wykazuje zależność między liczebnością populacji a jej zagęszczeniem, graficznie przedstawia różne typy rozmieszczenia osobników w populacji i podaje ich przykłady. Wyjaśnia wpływ cech populacji na jej liczebność, wyjaśnia zależność między definicją populacji i gatunku, porównuje konkurencję wewnątrzgatunkową z konkurencją międzygatunkową, ocenia znaczenie drapieżników i roślinożerców w środowisku, wskazuje adaptacje drapieżników i roślinożerców do zdobywania pokarmu. Charakteryzuje sposoby obrony roślin przed zjadaniem, określa warunki występowania nieantagonistycznych relacji między organizmami różnych gatunków, omawia różnice między komensalizmem a mutualizmem, omawia, do czego człowiek wykorzystuje ekosystemy, omawia czynniki, które zakłócają równowagę ekosystemu. Wykazuje, w jaki sposób działalność człowieka wpływa na eliminowanie gatunków, wyjaśnia, skąd się biorą nowe gatunki roślin i zwierząt w ekosystemach naturalnych, wykazuje skutki niewłaściwej eksploatacji zasobów, wyjaśnia, na czym polega zrównoważony rozwój, charakteryzuje poszczególne formy ochrony przyrody, wykazuje różnicę między ochroną gatunkową ścisłą a częściową.

**Ocena celująca. Uczeń opanował treści na ocenę bardzo dobrą oraz (wybrane):**

wykonuje dowolną techniką model DNA. Analizuje przyczyny mutacji i wskazuje ich skutki. Wyjaśnia znaczenie badań prenatalnych. Wyjaśnia, jak młodzież może się przyczynić do ochrony zasobów przyrody. Przedstawia w postaci np. plakatu skutki, jakie dla ekosystemu miałyby wyginiecie określonego ogniwa w wybranym łańcuchu pokarmowym.

## **Ogólne wymagania edukacyjne z chemii**

### **I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

### **II. Wymagania edukacyjne:**

**Ocenę niedostateczną:**

Otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań oceny dopuszczającej. Nie uczestniczy w zajęciach, ma liczne nieobecności nieusprawiedliwione i nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności.

**Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który przy bardzo dużej pomocy nauczyciela:**

- kojarzy wzory sumaryczne trzech poznanych kwasów;
- kojarzy wzory sumaryczne trzech poznanych wodorotlenków
- podaje przykłady kwasów beztlenowych: chlorowodorowego i siarkowodorowego;
- podaje metody unikania zagrożeń ze strony kwasów;
- definiuje sól;
- wie jak tworzy się nazwy soli;
- wie, że sole występują w postaci kryształów;
- wie, że istnieją sole łatwo rozpuszczalne w wodzie i sole trudno rozpuszczalne w wodzie;
- omawia trujące działanie alkoholu metylowego i szkodliwe działanie alkoholu etylowego na organizm człowieka
- definiuje tłuszcze;
- podaje przykłady występowania tłuszczów w przyrodzie;
- wyjaśnia, z jakich surowców roślinnych otrzymuje się sacharozę;
- wymienia rośliny będące źródłem włókien celulozowych;
- omawia pochodzenie włókien białkowych i ich zastosowanie;
- wymienia co najmniej trzy przykłady substancji uzależniających;

**Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą i z niewielką pomocą nauczyciela:**

- wskazuje we wzorze kwasu resztę kwasową
- wymienia właściwości wybranych kwasów;
- wyjaśnia zasady bezpiecznej pracy z kwasami, zwłaszcza stężonymi;
- zachowuje ostrożność w pracy z kwasami;
- wskazuje kwasy w produktach spożywczych i środkach czystości w swoim domu;
- rozumie potrzebę spożywania naturalnych produktów zawierających kwasy o właściwościach zdrowotnych (kwasy: jabłkowy, mlekowy i askorbinowy);
- zna nazwę zwyczajową kwasu chlorowodorowego
- wie, że produktem reakcji kwasu z zasadą jest sól;
- zna podział na chemię organiczną i nieorganiczną
- wie, jakie niebezpieczeństwo stwarza brak wystarczającej ilości powietrza podczas spalania węglowodorów nasyconych;
- wskazuje źródła występowania węglowodorów w przyrodzie.
- wie, w jakim celu stosuje się sole jako nawozy mineralne.
- podaje przykłady soli obecnych i przydatnych w codziennym życiu (w kuchni i łazience)
- podaje przykłady występowania tłuszczów w przyrodzie;
- wie, że aminokwasy są podstawowymi jednostkami budulcowymi białek;
- podaje skład pierwiastkowy białek
- wie, co to jest twardość wody;
- omawia pochodzenie tłuszczów i ich właściwości fizyczne;
- odróżnia tłuszcze roślinne od zwierzęcych oraz stałe od ciekłych;
- omawia rolę białek w budowaniu
- wyjaśnia, z jakich surowców roślinnych otrzymuje się sacharozę;
- wymienia rośliny będące źródłem pozyskiwania włókien celulozowych

**Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną i:**

- podaje, jakie barwy przyjmują wskaźniki w roztworach kwasów;
- definiuje kwasy jako produkty reakcji tlenków kwasowych z wodą,
- nazywa kwasy tlenowe na podstawie ich wzoru;
- sprawdza doświadczalnie czy sole są rozpuszczalne w wodzie;
- zna trujące właściwości chlorowodoru, siarkowodoru i otrzymanych (w wyniku ich rozpuszczenia w wodzie) kwasów;
- wyjaśnia pochodzenie kwaśnych opadów;
- wie, jakie wartości pH i co oznaczają,
- podaje budowę cząsteczki soli;
- ustala na podstawie tabeli rozpuszczalności wzory i nazwy soli łatwo rozpuszczalnych i soli trudno rozpuszczalnych w wodzie;
- wymienia właściwości kwasów tłuszczowych;
- wie, że sole kwasów tłuszczowych to mydła;
- wie, w jakich postaciach występuje węgiel w przyrodzie
- wie, że białko można wykryć za pomocą reakcji charakterystycznych (rozpoznawczych);
- definiuje tłuszcze;
- omawia rolę soli w organizmach;
- wskazuje zastosowania włókien celulozowych;
- omawia pochodzenie włókien białkowych i ich zastosowanie;

**Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą i:**

- wyjaśnia, które związki chemiczne nazywa się związkami organicznymi;
- zna pochodzenie ropy naftowej i gazu ziemnego; wyjaśnia zasady obchodzenia się z cieczami łatwo palnymi wyjaśnia pojęcie: szereg homologiczny;

- tłumaczy, jakie niebezpieczeństwo stwarza brak wystarczającej ilości powietrza podczas spalania węglowodorów nasyconych;
- opisuje właściwości fizyczne etenu;
- podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji soli;
- podaje nazwę soli, znając jej wzór;
- zna nazwy soli w organizmach;
- podaje przykłady zastosowania soli do wytwarzania produktów codziennego użytku.
- podaje definicję dysocjacji jonowej
- omawia właściwości fizyczne białek;
- wyjaśnia pojęcia: cukier i węglowodany;
- omawia występowanie i rolę skrobi w organizmach roślinnych;
- wymienia podstawowe skutki użycia substancji uzależniających;
- zna przyczyny, dla których ludzie sięgają po substancje uzależniające.
- sporządza listę produktów spożywczych będących naturalnym źródłem witaminy C;
- bada odczyn (lub określa pH) różnych substancji stosowanych w życiu codziennym;
- zapisuje wzory sumaryczne, strukturalne kwasów beztlenowych oraz podaje nazwy tych kwasów;
- definiuje ester jako produkt reakcji kwasu z alkoholem;
- wie, co to są aminy i aminokwasy.
- podaje przykłady tlenków niemetalu reagujących z wodą
- wyjaśnia pojęcia: koagulacja i denaturacja białka;
- bada właściwości glukozy;
- wymienia zastosowania celulozy
- bada właściwości sacharozy;
- omawia rolę błonnika w odżywianiu;
- omawia rolę celulozy w organizmach roślinnych;

**Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i:**

- rysuje modele cząsteczek poznanych kwasów (lub wykonuje ich modele przestrzenne);
- bada pod kontrolą nauczyciela niektóre właściwości wybranego kwasu;
- zapisuje równania otrzymywania kwasów beztlenowych;
- wymienia nazwy zwyczajowe kilku kwasów organicznych, które może znaleźć w kuchni i w domowej apteczce
- wie, jak przebiega dysocjacja jonowa soli;
- tłumaczy rolę mikro- i makroelementów (pierwiastków biogennych);
- omawia reakcję ksantoproteinową i biuretową jako reakcje charakterystyczne dla białek;
- wyjaśnia pojęcia: cukier i węglowodany;
- omawia rolę celulozy w organizmach roślinnych;
- wyjaśnia pochodzenie węgla kopalnych;
- podaje przykład doświadczenia wykazującego obecność węgla w związkach organicznych;
- uzasadnia potrzebę za gospodarowania odpadów tworzyw sztucznych;
- podaje przykłady substancji zapachowych zagęszczających stosowanych w produkcji żywności;
- tłumaczy pojęcie: reakcja charakterystyczna (rozpoznawcza);
- omawia właściwości kwasu octowego i kwasu mrówkowego;
- wyjaśnia, czym różnią się tłuszczone



## Ogólne wymagania edukacyjne z fizyki

### I. Podstawa programowa:

Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.

### II. Wymagania edukacyjne:

#### I półrocze

##### Ocena niedostateczna (1)

Uczeń nie zna podstawowych pojęć z elektrostatyki, prądu i magnetyzmu. Nie współpracuje z nauczycielem. Nie wykonuje doświadczeń.

##### Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń wie, że ciała mogą być elektryzowane i przyciągać lekkie przedmioty. Potrafi z pomocą naelektryzować linijkę, balon. Pod kierunkiem nauczyciela potrafi włączyć prosty obwód żarówką i baterią. Rozróżnia magnes od ciał niemagnesywnych, obserwuje przyciąganie spinacza przez magnes.

##### Ocena dostateczna (3)

Uczeń przeprowadza doświadczenie obrazujące przyciąganie i odpychanie naelektryzowanych ciał. Zna i stosuje zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych. Rozpoznaje przewodniki i izolatory. Zna symbole: przewodu elektrycznego, żarówki, baterii, wyłącznika, amperomierza i woltomierza. Rysuje prosty obwód elektryczny. Potrafi zbudować prosty obwód z żarówką i baterią. Potrafi sprawdzić, które materiały przewodzą prąd (metal, drewno). Rozróżnia bieguny magnesu i wie, że przyciągają się lub odpychają. Opisuje kiedy magnesy się przyciągają a kiedy odpychają.

##### Ocena dobra (4)

Uczeń samodzielnie elektryzuje ciało. Obserwuje przyciąganie i odpychanie ciał naelektryzowanych. Buduje obwód elektryczny z żarówką i baterią i wyłącznikiem. Rozróżnia obwód szeregowy i równoległy. Potrafi zbudować obwód szeregowy i równoległy z dwoma żarówkami i zaobserwować różnicę w jasności ich świecenia. Mając podany wzór oblicza: natężenie prądu, opór, pracę i moc. Potrafi zaobserwować zachowanie wskazówki kompasu w pobliżu magnesu. Obserwuje kierunek linii pola magnetycznego za pomocą opiłków żelaza.

##### Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń opisuje w prostych słowach zjawiska elektrostatyczne. Mierzy napięcie i natężenie prądu w prostym obwodzie, zapisuje wyniki. Zna jednostki: ładunku elektrycznego, natężenia, napięcia prądu, oporu, pracy i mocy. Opisuje działanie magnesu i wpływ prądu na pole magnetyczne. Potrafi sprawdzić oddziaływanie różnych ciał z magnesem.

##### Ocena celująca (6)

Uczeń samodzielnie proponuje doświadczenia z elektrostatyki, prądu i magnetyzmu. Potrafi wytłumaczyć zasadę działania obserwowanych zjawisk. Łączy wiedzę z praktyką życia codziennego.

#### II półrocze

##### Ocena niedostateczna (1)

Uczeń nie zna podstawowych pojęć z dziedziny fal i optyki. Nie współpracuje z nauczycielem. Nie wykonuje doświadczeń.

##### Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń wymienia źródła dźwięku. Słyszy dźwięki, rozróżnia głośność. Wymienia źródła światła.

Obserwuje powstawanie cienia. Wie dlaczego powstaje cień.

### **Ocena dostateczna (3)**

Uczeń rozróżnia dźwięki niskie i wysokie. Potrafi dokonać pomiaru natężenia dźwięku w różnych odległościach od źródła. Obserwuje odbicie światła w lustrze. Wymienia cechy otrzymanych obrazów. Obserwuje załamanie światła w wodzie.

### **Ocena dobra (4)**

Uczeń podaje przykłady ruchu drgającego. Opisuje ruch wahadła, sprężyny. Potrafi wskazać kąt padania i kąt odbicia światła. Zna prawo odbicia. Opisuje proste zjawiska falowe. Wie, że nie wszystkie dźwięki słyszymy. Wie, że dźwięk nie rozchodzi się w próżni. Podaje przykłady szkieł optycznych. Opisuje powstawanie półcienia. Opisuje powstawanie odbicia i rozproszenia światła. Opisuje powstawanie załamanie światła.

### **Ocena bardzo dobra (5)**

Uczeń wyjaśnia zależność wysokości dźwięku od częstotliwości drgań. Wyjaśnia zależność głośności dźwięku od amplitudy drgań. Wykonuje doświadczenia i zapisuje wyniki. Potrafi zbudować instrument ze struny lub gumki do obserwacji wysokości dźwięku. Potrafi obliczyć kąt padania/odbicia. Potrafi rozszczepić światło białe przez pryzmat lub płytę CD.

Potrafi z niewielką pomocą przedstawić konstrukcję obrazu powstałego przy użyciu soczewki skupiającej (proste przypadki).

### **Ocena celująca (6)**

Uczeń samodzielnie proponuje i wykonuje doświadczenia. Wyjaśnia zjawiska rozchodzenia się światła i dźwięku innym uczniom. Łączy wiedzę z praktyką życia codziennego.

## **Ogólne wymagania edukacyjne z matematyki**

### **I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

### **II. Wymagania edukacyjne:**

#### **Liczby i działania**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. czyta ze zrozumieniem krótki tekst zawierający informacje liczbowe 2. wskazuje różnice między krótkimi tekstami o podobnej treści 3. weryfikuje odpowiedź do prostego zadania tekstowego 4. dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby naturalne wielocyfrowe oraz dodatnie ułamki dziesiętne i ułamki zwykłe 5. rozróżnia pojęcia cyfry i liczby 6. nazywa rzędy pozycyjne poniżej miliarda 7. określa znaczenie wskazanej cyfry w liczbie 8. odczytuje oraz zapisuje słownie liczby zapisane cyframi i odwrotnie 9. odczytuje liczby naturalne zaznaczone na osi 10. zaznacza liczby naturalne na osi 11. podaje wielokrotności liczb jednocyfrowych 12. podaje dzielniki liczb nie większych niż 100 13. korzysta z cech podzielności do rozpoznania liczb podzielnych przez 2, 5, 10, 100 14. rozpoznaje liczby pierwsze i liczby złożone nie większe niż 100 15. rozkłada liczby dwucyfrowe na czynniki pierwsze 16. oblicza NWD liczb jedno- i dwucyfrowych 17. oblicza NWW liczb jednocyfrowych 18. nazywa rzędy pozycyjne w ułamkach dziesiętnych 19. stosuje ze zrozumieniem pojęcia: ułamek właściwy, ułamek niewłaściwy oraz liczba mieszana 20. odczytuje dodatnie i ujemne ułamki dziesiętne, ułamki zwykłe i liczby mieszane zaznaczone na osi liczbowej 21. zaznacza dodatnie i ujemne ułamki dziesiętne, ułamki zwykłe i liczby mieszane na osi liczbowej

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 1. rozszerza i skraca ułamki zwykłe do wskazanego mianownika 2. zapisuje ułamek dziesiętny skończony w postaci ułamka zwykłego lub liczby mieszanej 3.

zamienia ułamek zwykły o mianowniku typu 2, 5, 20, 50 na ułamek dziesiętny przez rozszerzanie ułamka 4. szacuje wyniki dodawania i odejmowania liczb naturalnych 5. dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne, ułamki dziesiętne i ułamki zwykłe (proste przypadki) 6. dodaje i odejmuje pisemnie liczby naturalne i ułamki dziesiętne 7. dodaje i odejmuje ułamki i liczby mieszane o jednakowych i o różnych mianownikach 8. dodaje i odejmuje w pamięci dodatnie i ujemne ułamki tego samego typu (proste przypadki)

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. układa plan rozwiązania prostego zadania tekstowego 2. szacuje wyniki działań 3. rozwiązuje proste zadania tekstowe, wykorzystując kalkulator do obliczeń 4. zaokrągla liczbę z podaną dokładnością 5. korzysta z cech podzielności do rozpoznania liczb podzielnych przez 3, 4, 9 6. oblicza NWW liczb dwucyfrowych 7. porównuje dodatnie i ujemne ułamki dziesiętne, ułamki zwykłe i liczby mieszane, wykorzystując oś liczbową 8. doprowadza ułamki do postaci nieskracalnej 9. zamienia ułamek zwykły o mianowniku typu 2, 5, 20 na ułamek dziesiętny przez rozszerzanie ułamka 10. zamienia liczby mieszane na ułamki niewłaściwe i ułamki niewłaściwe na liczby mieszane 11. oblicza sumę ułamka zwykłego i dziesiętnego (proste przypadki) 12. stosuje własności działań odwrotnych do rozwiązywania prostych równań 13. rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania liczb naturalnych i ułamków 14. dodaje i odejmuje w pamięci dodatnie i ujemne ułamki tego samego typu 15. oblicza wartości dwu- i trzydziałaniowych wyrażeń zawierających dodawanie i odejmowanie ułamków tego samego typu 16. rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania dodatnich i ujemnych ułamków tego samego typu

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. czyta ze zrozumieniem kilkudzaniowy tekst zawierający informacje liczbowe 2. układa plan rozwiązania typowego zadania tekstowego 3. weryfikuje odpowiedź do zadania tekstowego 4. dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby dodatnie i ujemne za pomocą kalkulatora 5. nazywa rzędy pozycyjne od miliarda wzwyż 6. zaokrągla liczbę z podaną dokładnością w trudniejszych przykładach 7. wskazuje przybliżone położenie danej liczby na osi 8. rozwiązuje zadania-łamiągłówki z wykorzystaniem cech podzielności przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 100 9. podaje wielokrotności liczb dwucyfrowych i większych 10. podaje dzielniki liczb większych niż 100 11. rozpoznaje liczby pierwsze i liczby złożone większe niż 100 12. rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem NWD i NWW 13. porządkuje rosnąco lub malejąco kilka dodatnich i ujemnych ułamków dziesiętnych i zwykłych 14. dodaje kilka dodatnich i ujemnych ułamków zwykłych oraz dziesiętnych 15. oblicza różnicę dodatniego ułamka zwykłego i dodatniego ułamka dziesiętnego 16. odejmuje dodatnie i ujemne ułamki zwykłe oraz dziesiętne występujące w tej samej różnicy 17. porównuje liczby z wykorzystaniem ich różnicy 18. rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania dodatnich i ujemnych ułamków zwykłych oraz dziesiętnych występujących w tej samej sumie (różnicy)

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. układa plan rozwiązania zadania tekstowego 2. oblicza za pomocą kalkulatora wartości wyrażeń wielodziałaniowych 3. wskazuje liczby, których zaokrąglenia spełniają podane warunki; określa, ile jest takich liczb 4. rozumie różnicę między zaokrągleniem liczby a zaokrągleniem jej zaokrąglenia 5. rozkłada liczby trzycyfrowe i większe na czynniki pierwsze 6. rozkłada liczby na czynniki pierwsze, jeśli przynajmniej jeden z czynników jest liczbą większą niż 10 7. oblicza NWD oraz NWW liczb trzycyfrowych i większych 8. rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem NWD i NWW 9. zamienia ułamek zwykły na dziesiętny przez rozszerzanie ułamka 10. oblicza wartości wielodziałaniowych wyrażeń zawierających dodawanie i odejmowanie ułamków zwykłych i dziesiętnych 11. rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące porównywania ułamków z wykorzystaniem ich różnicy 12. rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania liczb naturalnych i ułamków 13. rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania (odejmowania) dodatnich i ujemnych ułamków zwykłych oraz dziesiętnych występujących w tej samej sumie (różnicy)

## **Wyrażenia algebraiczne i równania**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. zaznacza na osi liczbowej liczby naturalne i całkowite, ułamki zwykłe i dziesiętne 2. odczytuje liczby naturalne i całkowite, ułamki zwykłe i dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej 3. zaznacza na osi liczbowej zbiory liczb spełniających warunek taki jak  $x < 5$  lub  $x - 2,5$

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 1. zapisuje wyniki działań w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w najprostszych przypadkach) 2. oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych 3. zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych 4. rozpoznaje i porządkuje wyrazy podobne 5. wyodrębnia wyrazy w sumie algebraicznej 6. redukuje wyrazy podobne

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. mnoży sumę algebraiczną przez wyrażenie 2. mnoży dwumian przez dwumian 3. przedstawia iloczyn w najprostszej postaci 4. wyprowadza proste wzory na pole i obwód figury na podstawie rysunku 5. zapisuje rozwiązania prostych zadań w postaci wyrażeń algebraicznych 6. rozwiązuje proste równania liniowe 7. sprawdza, czy podana liczba jest rozwiązaniem równania 8. rozwiązuje proste równania liniowe wymagające mnożenia sum algebraicznych i redukcji wyrazów podobnych 9. rozwiązuje proste zadania tekstowe (także dotyczące procentów) za pomocą równań liniowych 10. przekształca proste wzory geometryczne i fizyczne

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. zapisuje warunek, który spełniają liczby zaznaczone na osi w postaci przedziału jednostronnie nieskończonego 2. podaje najmniejszą lub największą liczbę całkowitą należącą lub nienależącą do danego zbioru 3. zapisuje wyniki podanych działań w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w bardziej skomplikowanych przypadkach) 4. zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w bardziej skomplikowanych przypadkach) 5. stosuje zasady mnożenia dwumianu przez dwumian w wyrażeniach arytmetycznych zawierających pierwiastki 6. wyprowadza trudniejsze wzory na pole, obwód figury i objętość bryły na podstawie rysunku

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. zapisuje rozwiązania trudniejszych zadań w postaci wyrażeń algebraicznych 2. mnoży trzy czynniki będące dwumianami lub trójmianami 3. rozwiązuje skomplikowane równania liniowe 4. rozwiązuje skomplikowane równania liniowe wymagające mnożenia sum algebraicznych i redukcji wyrazów podobnych oraz zawierających ułamki 5. rozwiązuje równania, które po przekształceniach sprowadzają się do równań liniowych 6. rozwiązuje trudniejsze zadania tekstowe (także dotyczące procentów) za pomocą równań liniowych 7. przekształca skomplikowane wzory geometryczne i fizyczne

### **Figury geometryczne na płaszczyźnie**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. stosuje pojęcia kątów: prostych, ostrych i rozwartych (w prostych zadaniach) 2. stosuje pojęcia kątów przyległych i wierzchołkowych, a także korzysta z ich własności (w prostych zadaniach) 3. stosuje twierdzenie o sumie kątów wewnętrznych trójkąta (w prostych zadaniach)

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 1. w trójkącie równoramiennym przy danym kącie wyznacza miary pozostałych kątów 2. korzysta z własności prostych równoległych, zwłaszcza stosuje równość kątów odpowiadających i naprzemianległych (w prostych zadaniach) 3. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem własności kątów: przyległych, odpowiadających, wierzchołkowych i naprzemianległych

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. rozwiązuje zadania dotyczące miar kątów z wykorzystaniem równań liniowych 2. wskazuje założenie i tezę w twierdzeniu sformułowanym w formie „jeżeli..., to...” 3. odróżnia przykład od dowodu 4. sprawdza, czy istnieje trójkąt o danych bokach 5. na podstawie odległości między punktami ocenia, czy leżą one na jednej prostej

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. rozwiązuje zadania o wyższym stopniu trudności z wykorzystaniem własności kątów: przyległych, odpowiadających, wierzchołkowych i naprzemianległych 2. oblicza miary kątów trójkąta w nietypowych sytuacjach 3. rozwiązuje zadania dotyczące miar kątów, w których wynik ma postać wyrażenia algebraicznego

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. rozróżnia założenie i tezę w twierdzeniu sformułowanym w dowolny sposób 2. przeprowadza proste dowody geometryczne z wykorzystaniem miar kątów 3. uzasadnia nieprawdziwość hipotezy, podając kontrprzykład 4. przy danych długościach dwóch boków trójkąta określa zakres możliwych długości trzeciego boku

## **Zastosowanie matematyki**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. szacuje koszt zakupu określonej ilości towaru przy podanej cenie jednostkowej 2. zamienia jednostki masy 3. rozwiązuje elementarne zadania tekstowe dotyczące zakupów 4. oblicza rzeczywiste wymiary figur narysowanych w skali 5. oblicza pola czworokątów na podstawie wymiarów odczytanych z rysunków

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 5. oblicza obwody i pola powierzchni pomieszczeń o podanych wymiarach 2. zamienia jednostki długości (w przypadkach typu  $2\text{ m } 63\text{ cm} = 263\text{ cm}$ ) 3. odczytuje dane przedstawione na rysunku, w tabeli, cenniku, na diagramie lub na mapie 4. odczytuje informacje z rozkładu jazdy 5. posługuje się mapą i planem w podstawowym zakresie 6. rozpoznaje kierunki geograficzne w terenie i na mapie 7. mierzy odległość między obiektami na planie, mapie 8. zamienia jednostki czasu 9. stosuje cyfry rzymskie do zapisu dat 10. przyporządkowuje podany rok odpowiedniemu stuleciu

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. oblicza, ile towaru można kupić za daną kwotę przy podanej cenie jednostkowej 17 2. zamienia jednostki długości 3. rozwiązuje zadania z wykorzystaniem jednostek: ar i hektar 4. rozwiązuje proste zadania tekstowe dotyczące pól powierzchni w sytuacjach praktycznych 5. oblicza rzeczywistą odległość między obiektami na podstawie planu, mapy 6. oblicza odległość między obiektami na planie, mapie na podstawie ich rzeczywistej odległości w terenie 7. rozwiązuje proste zadania tekstowe dotyczące obliczeń związanych z podróżą 8. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem danych podanych w tabeli, tekście, na diagramie

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. rozwiązuje typowe zadania tekstowe dotyczące zakupów 2. zaokrągla do pełnych groszy kwoty typu  $5,638\text{ zł}$  3. planuje zakupy z uwzględnieniem różnych rodzajów opakowań i cen 4. oblicza pola i obwody figur, których wymiary są podane w skali 5. rozwiązuje typowe zadania tekstowe dotyczące obwodu i pola powierzchni w sytuacjach praktycznych 6. odczytuje informacje podane na mapie, planie 7. oblicza prędkość średnią

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. rozwiązuje zadania, które wymagają wyszukania informacji np. w encyklopedii, gazetach, Internecie 2. rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe dotyczące obwodu i pola powierzchni w sytuacjach praktycznych 3. rozwiązuje bardziej złożone problemy i zadania tekstowe wymagające korzystania z mapy, planu 4. zbiera, analizuje i interpretuje informacje potrzebne do zaplanowania podróży 5. rozwiązuje złożone zadania tekstowe dotyczące obliczeń związanych z podróżą 6. rozwiązuje złożone zadania tekstowe z wykorzystaniem danych podanych w tabeli, tekście, na diagramie.

## **Trójkąty prostokątne**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. zapisuje zależności pomiędzy bokami trójkąta prostokątnego 2. oblicza długość jednego z boków trójkąta prostokątnego, mając dane długości dwóch pozostałych boków

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 1. oblicza pole jednego z kwadratów zbudowanych na bokach trójkąta prostokątnego, mając dane pola dwóch pozostałych kwadratów 2. stosuje w prostych przypadkach twierdzenie Pitagorasa do obliczania obwodów i pól prostokątów 3. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa 4. stosuje twierdzenie Pitagorasa do rozwiązywania prostych zadań dotyczących czworokątów 5. stosuje wzory na pole trójkąta, prostokąta, kwadratu, równoległoboku, rombu, trapezu

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. stosuje w prostych sytuacjach wzory na pola figur do wyznaczania długości odcinków 2. oblicza długość przekątnej kwadratu, mając dane długość boku kwadratu lub jego obwód 3. oblicza długość boku kwadratu, mając daną długość jego przekątnej 4. stosuje poznane wzory do rozwiązywania prostych zadań tekstowych 5. oblicza wysokość trójkąta równobocznego, mając daną długość jego boku 6. oblicza długość boku trójkąta równobocznego, mając daną jego wysokość 7. oblicza pole i obwód trójkąta równobocznego, mając dane długość boku lub wysokość, mając daną długość  $^\circ$ ,  $90^\circ$ ,  $60^\circ$  lub  $30^\circ$ ,  $90^\circ$ ,  $45^\circ$  15. wyznacza długości pozostałych boków trójkąta o kątach  $45^\circ$  jednego z jego boków

$^{\circ}$ ,  $90^{\circ}$ ,  $45^{\circ}$  8. stosuje własności trójkątów o kątach  $45^{\circ}$  do rozwiązywania prostych zadań  $^{\circ}$ ,  $90^{\circ}$ ,  $60^{\circ}$  lub  $30^{\circ}$  tekstowych

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. stosuje w złożonych przypadkach twierdzenie Pitagorasa do obliczania obwodów i pól prostokątów 11 2. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa 3. stosuje twierdzenie Pitagorasa do rozwiązywania zadań o podwyższonym stopniu trudności dotyczących czworokątów 4. oblicza długość boku trójkąta równobocznego o danym polu 5. stosuje wzory na pola figur do wyznaczania długości odcinków 6. wyprowadza poznane wzory

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. stosuje poznane wzory do rozwiązywania zadań tekstowych o podwyższonym stopniu trudności do rozwiązywania zadań tekstowych o  $^{\circ}$ ,  $90^{\circ}$ ,  $60^{\circ}$  lub  $30^{\circ}$ ,  $90^{\circ}$ ,  $45^{\circ}$  8. stosuje własności trójkątów o kątach  $45^{\circ}$  podwyższonym stopniu trudności

### **Graniastosłupy i ostrosłupy**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. rozpoznaje graniastosłupy i ostrosłupy 2. podaje liczbę wierzchołków, krawędzi i ścian w graniastosłupach oraz ostrosłupach 3. wskazuje krawędzie i ściany równoległe w graniastosłupach 4. rozróżnia graniastosłupy proste i pochyłe 5. rozpoznaje graniastosłupy prawidłowe 6. rozpoznaje ostrosłupy proste i prawidłowe, czworościan oraz czworościan foremny

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 1. wskazuje spodek wysokości ostrosłupa 2. rozwiązuje proste zadania dotyczące graniastosłupów i ostrosłupów 3. odróżnia przekątną graniastosłupa od przekątnej podstawy i przekątnej ściany bocznej 4. oblicza długość przekątnej ściany graniastosłupa 5. oblicza objętość graniastosłupa o danym polu podstawy i danej wysokości 6. oblicza objętość graniastosłupa prawidłowego 7. zamienia jednostki objętości, wykorzystując zamianę jednostek długości

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania objętości graniastosłupa 2. rysuje co najmniej jedną siatkę danego graniastosłupa 3. oblicza pole powierzchni graniastosłupa na podstawie danych opisanych na siatce 4. rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania pola powierzchni graniastosłupa 5. odczytuje dane z rysunku rzutu ostrosłupa 6. rozwiązuje proste zadania na obliczanie odcinków w ostrosłupach 7. oblicza objętość ostrosłupa o danym polu podstawy i danej wysokości 8. oblicza objętość ostrosłupa prawidłowego

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania objętości ostrosłupa 2. rysuje co najmniej jedną siatkę danego ostrosłupa 3. oblicza pole powierzchni ostrosłupa na podstawie danych opisanych na siatce 4. rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania pola powierzchni ostrosłupa 5. oblicza objętość oraz pole powierzchni brył powstałych z połączenia graniastosłupów i ostrosłupów (w prostych przypadkach)

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące graniastosłupów i ostrosłupów 2. rozwiązuje zadania o wyższym stopniu trudności związane z przekątnymi graniastosłupa 3. przedstawia objętość graniastosłupa w postaci wyrażenia algebraicznego 4. rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania objętości graniastosłupa, także w sytuacjach praktycznych 5. posługuje się różnymi siatkami graniastosłupów, porównuje różne siatki tej samej bryły 6. rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania pola powierzchni graniastosłupa, także w sytuacjach praktycznych 7. rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie długości odcinków w ostrosłupach 8. wyznacza objętość ostrosłupa w nietypowych przypadkach 9. rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania objętości ostrosłupów 10. posługuje się różnymi siatkami ostrosłupów, porównuje różne siatki tej samej bryły 11. rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące obliczania pola powierzchni ostrosłupa, także w sytuacjach praktycznych

### **Koła i okręgi. Symetrie.**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. rozwiązuje proste zadania na obliczanie długości okręgu 2. rozwiązuje proste zadania na obliczanie promienia i średnicy okręgu 3. oblicza wartość wyrażeń zawierających liczbę  $\pi$  4. oblicza pole koła (w prostych przypadkach)

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 1. oblicza promień koła przy danym polu (w prostych przypadkach) 2. oblicza obwód koła przy danym polu (w prostych przypadkach) 3. podaje przybliżoną wartość odpowiedzi w zadaniach z kontekstem praktycznym 4. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem długości okręgu i pola koła 5. rozwiązuje proste zadania na obliczanie pola pierścienia kołowego 6. wskazuje osie symetrii figury 7. rozpoznaje wielokąty osiowosymetryczne 8. rozpoznaje wielokąty środkowosymetryczne 9. wskazuje środek symetrii w wielokątach foremnych 10. uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała oś symetrii 11. rozpoznaje symetralną odcinka 12. rozwiązuje proste zadania, wykorzystując własności symetralnej 13. rozpoznaje dwusieczną kąta

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie długości okręgu 2. rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie długości okręgu w sytuacji praktycznej 3. oblicza pole figury z uwzględnieniem pola koła

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie obwodu i pola koła w sytuacjach praktycznych 2. oblicza pole i obwód figury powstałej z kół o różnych promieniach 3. oblicza pole pierścienia kołowego o danych średnicach 4. znajduje punkt symetryczny do danego względem danej osi 5. podaje liczbę osi symetrii figury 6. uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała środek symetrii

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. rozwiązuje skomplikowane zadania z wykorzystaniem własności symetralnej 2. rozwiązuje zadania z wykorzystaniem własności dwusiecznej kąta

### **Rachunek prawdopodobieństwa**

**Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:** 1. stosuje regułę mnożenia (w prostych przypadkach) 2. prostą sytuację zadaniową ilustruje drzewkiem 3. w prostej sytuacji zadaniowej bada, ile jest możliwości wyboru 4. rozpoznaje, kiedy zastosować regułę dodawania, a kiedy regułę mnożenia 5. stosuje reguły dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia np. dwóch przypadków

**Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli:** 1. oblicza prawdopodobieństwo zdarzeń dla dwukrotnego losowania, jeśli oczekiwanymi wynikami jest para np. liczb 2. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w prostych doświadczeniach polegających na losowaniu dwóch elementów 3. rozróżnia losowanie bez zwracania i losowanie ze zwracaniem 4. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w prostych doświadczeniach losowych polegających na rzucie dwiema kostkami lub losowaniu dwóch elementów

**Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli:** 1. stosuje regułę mnożenia (w trudniejszych przypadkach) 2. wieloetapową sytuację zadaniową ilustruje drzewkiem 3. w sytuacji zadaniowej bada, ile jest możliwości wyboru 4. rozwiązuje zadania nie trudniejsze niż: ile jest możliwych wyników losowania liczb dwucyfrowych o różnych cyfrach

**Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli:** 1. stosuje reguły dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia wielu przypadków 2. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach polegających na rzucie dwiema kostkami lub losowaniu dwóch elementów

**Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli:** 1. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach polegających na losowaniu kilku elementów.

## Ogólne wymagania edukacyjne z informatyki

### I. Podstawa programowa:

**Wymagania edukacyjne i system oceniania dla przedmiotu Informatyka w klasie VIII szkoły podstawowej – zgodnie z obowiązującą podstawą programową (Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, Dz.U. 2017 poz. 356, z późn. zm.).**

### II. Wymagania edukacyjne:

**Na poziomie dopuszczającym uczeń** zna podstawowe zasady BHP i ochrony danych, potrafi zapisywać i porządkować pliki, posługuje się komputerem w zakresie podstawowych funkcji oraz wykonuje bardzo proste zadania w edytorze tekstu, arkuszu kalkulacyjnym lub środowisku programistycznym, zwykle przy dużej pomocy nauczyciela.

**Na poziomie dostatecznym uczeń** potrafi tworzyć i edytować nieskomplikowane dokumenty tekstowe, stosować proste formatowanie, wstawiać obrazy czy tabele, przygotować krótką prezentację multimedialną, wykonać proste obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym, a także zapisać i uruchomić prosty algorytm w wybranym języku programowania przy wsparciu nauczyciela.

**Na poziomie dobrym uczeń** samodzielnie tworzy poprawne dokumenty tekstowe, prezentacje i grafiki komputerowe, posługuje się arkuszem kalkulacyjnym do obliczeń i tworzenia wykresów, potrafi przechowywać i organizować dane w prostych bazach. W programowaniu stosuje instrukcje warunkowe, pętle i zmienne, buduje proste programy rozwiązujące zadania praktyczne, umie wykrywać i poprawiać błędy. Wyszukuje i selekcjonuje informacje w Internecie oraz zna podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej.

**Na poziomie bardzo dobrym uczeń** sprawnie i samodzielnie posługuje się programami użytkowymi, potrafi tworzyć złożone dokumenty tekstowe z tabelami, wykresami i przypisami, przygotowuje rozbudowane prezentacje z animacjami i multimediami, opracowuje i analizuje dane w arkuszu kalkulacyjnym, projektuje i obsługuje proste bazy danych. W programowaniu tworzy programy złożone, wykorzystujące różne elementy języka, takie jak funkcje czy listy. Krytycznie ocenia znalezione w Internecie informacje i poprawnie cytuje źródła. Potrafi efektywnie współpracować w grupie i prezentować wyniki pracy w atrakcyjnej formie.

**Na poziomie celującym uczeń** spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz wykonuje zadania wykraczające poza program nauczania, takie jak projektowanie rozbudowanych aplikacji, tworzenie gier komputerowych, wykorzystywanie dodatkowych bibliotek programistycznych czy zaawansowanej obróbki danych. Uczeń podejmuje samodzielne inicjatywy, rozwija swoje zainteresowania informatyczne, bierze udział w konkursach, a także potrafi wykorzystywać technologie cyfrowe do twórczego rozwiązywania problemów w życiu codziennym.



## Ogólne wymagania edukacyjne z wychowania fizycznego

### I. Podstawa programowa:

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 22 lipca 2025 r.**

### II. Wymagania edukacyjne:

W klasie VIII szkoły podstawowej kontrolujemy i oceniamy następujące obszary aktywności ucznia:

1. postawę ucznia i jego kompetencje społeczne,
2. systematyczny udział i aktywność w trakcie zajęć,
3. sprawność fizyczna (kontrola) – Międzynarodowy Test Sprawności Fizycznej:
  - siła mięśni brzucha – siady z leżenia tyłem wykonywane w czasie 30 s.
  - gibkość – skłon tułowia w przód z podwyższenia,
  - skok w dal z miejsca,
  - bieg ze startu wysokiego na 50 m,
  - bieg wahadłowy na dystansie 4 razy 10 m z przenoszeniem klocków (woreczków),
  - pomiar siły względnej
    - zwis na ugiętych rękach – dziewczęta
    - podciąganie w zwisie na drążku – chłopcy
  - biegi przedłużone
    - na dystansie 800 metrów – dziewczęta
    - na dystansie 1000 metrów – chłopcy
4. obowiązkowe próby sprawnościowe (kontrola)
  - bieg wahadłowy 10 razy 5 metrów – służący pomiarowi zdolności szybkościowo – siłowo – koordynacyjnych,
  - 20 – metrowy wytrzymałościowy bieg wahadłowy wykonywany według Europejskiego Testu Sprawności Fizycznej – Eurofit, opracowanego przez Radę Europy – służący pomiarowi zdolności wytrzymałościowych w biegu,
  - podpór leżąc przodem na przedramionach (deska) – służący pomiarowi zdolności siłowo – wytrzymałościowych całego ciała,
  - skok w dal z miejsca – służący pomiarowi skoczności i siły
5. umiejętności ruchowe:
  - gimnastyka:
    - prowadzi rozgrzewkę do lekcji gimnastyki,
  - piłka nożna:
    - żonglerka prawą lub lewą nogą
    - prowadzenie piłki slalomem zakończone strzałem na bramkę
  - koszykówka:
    - rzut do kosza z dwutaktu po kozłowaniu slalomem
    - podania oburącz sprzed klatki piersiowej kozłem ze zmianą miejsca i kierunku poruszania się
  - piłka ręczna:
    - rzut na bramkę z wyskoku po podaniu od współwiczającego,
    - łączone podania kozłem w biegu
  - piłka siatkowa
    - Wystawienie piłki sposobem oburącz górnym

- Zagrywka sposobem tenisowym z 5-6 m od siatki

6. wiadomości:

- uczeń zna podstawowe przepisy gier zespołowych (odpowiedzi ustne lub pisemny test – ocena dodatkowa)

## **Ogólne wymagania edukacyjne z edukacji dla bezpieczeństwa**

### **I. Podstawa programowa:**

**Podstawa Programowa z kształcenia ogólnego z dnia 28 czerwca 2024 r.**

### **II. Wymagania edukacyjne:**

#### **Ocenę celującą otrzymuje uczeń który:**

- inicjuje dyskusję
- przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą
- odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań
- wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień
- argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową
- zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego

#### **Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń który:**

- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela
- jest aktywny na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawodach, konkursach)
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze
- sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego)
- umie pokierować grupą rówieśników
- zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie
- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa

#### **Ocenę dobrą otrzymuje uczeń który:**

- samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo- skutkowych
- samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności
- podejmuje wybrane zadania dodatkowe
- jest aktywny w czasie lekcji
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze
- opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym

#### **Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń który:**

- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji
- samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć
- przejawia przeciętną aktywność

- opanował podstawowe elementy programu, pozwalające na podejmowanie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających

**Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń który:**

- przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności
- wykazuje braki w wiedzy, nie uniemożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte

**Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń który:**

- nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności
- wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu